

VERKLARENDE NOTA - BOUWVERGUNNING

10 DECEMBER 2020

BOUWHEER : BELIRIS

HERAANLEG VAN DE OMGEVING VAN HET OUDE STATION VAN LAKEN
MET INBEGRIIP VAN DE REALISATIE VAN EEN WANDEL- EN FIETSVERBINDING EN EEN STEDELIJKE KAS
IN HET KADER VAN HET DUURZAAM WIJKCONTRACT "BOCKSTAELE" TE BRUSSEL

Equipe pluridisciplinaire
MSA + NEY & Partners + BLOC Paysage

MSA

MS-A BUREAU D'ARCHITECTES, SPRL

Hoofdkantoor : Eugène Flageyplein, 7, 1050
Elsene, België
T : +32(0)2/502.81.07
M : ms@ms-a.be
VAT : BE875.253.665

**NEY
+PARTNERS**

NEY & PARTNERS BXL S.A.

Hoofdkantoor : Terhulpesteenweg, 181 1170
Brussel, België
T : +32(0)2/643.21.80
F : +32(0)2/643.21.90
M : ney@ney.be
VAT : BE0547.939.637

Het basisteam is gebouwd rond de kantoren MSA et Ney&Partners, partners in dit project.

Het team wordt aangevuld door het bureau BLOC paysage, onderaannemer in dit project.

Bij het lezen van het bestek maken twee andere onderaannemers het mogelijk om het team te vervolledigen :

- Aries Consultants voor interpretatieaspecten van bodemonderzoeken gerelateerd aan bodemverontreiniging;
- Perdaens voor aspecten met betrekking tot topografische onderzoeken.

**BLOC
PAYSAGE**

**PRODUCTIONS ASSOCIÉES
ACTIVITÉ : BLOC PAYSAGE (20484)**

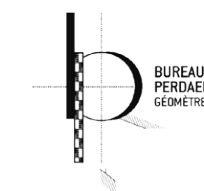
Hoofdkantoor : Emile Féronstraat, 70, 1060 Brussel, België
Vertegenwoordiger : LOUISE LEFEBVRE
T : +32(0)488/70.69.21
M : contact@blocpaysage.com
VAT : BE0896.755.397

**ARIES[®]
CONSULTANTS**

ARIES CONSULTANTS

Hoofdkantoor : Koningsstraat, 55, verdieping 3, 1000
Brussel, België
T : +32(0)1/043.01.10
M : info@ariesconsultants.be
VAT : BE0479.056.373

**BUREAU
PERDAENS
GEOMETRES**

BUREAU PERDAENS GEOMETRES

Hoofdkantoor : Ziekenhuisstraat, 6, 1420
Eigenbrakel, België
T : +32(0)2/387.48.98
M : perdaens.bruneau@skynet.be
VAT : BE873.123.625

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
STUDIE VAN HET STEDELIJK CONTEXT	5
PROJECTINTENTIES	7
EEN GLOBALE KIJK OP HET PROJECT	8
ZOOM 1 : HET ANNIE CORDY PARK	12
ZOOM 2: DE INGANG VAN DE TACQUETSTRAAT	16
ZOOM 3: DE WANDEL- EN FIETSVERBINDING - EERSTE DEEL	18
ZOOM 4: DE WANDEL- EN FIETSVERBINDING - LAATSTE DEEL	24
DE AGRARISCHE KAS	28
NOTA OVER HET LANDSCHAP	34
NOTA OVER HET PATRIMONIUM	40
NOTA OVER DE WATERBEHEERSING	46
NOTA OVER DE MATERIALITEIT	50
NOTA OVER DE SAMENWONING MET INFRABEL	51
CONCLUSIE VAN HET PARTICIPATIEPROCES	52

Maître de l'ouvrage - Bouwheer

FOD MOBILITEIT EN VERVOER
SPF MOBILITÉ ET TRANSPORTS

beliris
POUR BRUXELLES
VOOR BRUSSEL

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 15/09/1993
Accord de Coopération du 15/09/1993, entre l'Etat fédéral et la Région de Bruxelles-Capitale

www.mobilit.fgov.be

Rue du Progrès 56 1000 Bruxelles
Vooruitgangstraat 56 1000 Brussel
T : 02/739.06.00 - F : 02/739.06.46

www.beliris.be

RÉAMÉNAGEMENT DES ABORDS DE L'ANCIENNE GARE DE LAEKEN HERAAANLEG VAN DE OMGÉVING VAN HET OUDE STATION VAN LAKEN

Comprenant la réalisation d'une voie cyclo-piétonne et la réalisation d'une serre urbaine dans le cadre du contrat de quartier durable "Bockstael" à Bruxelles Met inbegrip van de realisatie van een wandel- en fietsverbinding en een stedelijke kas in het kader van het duurzaam wijkcontract "Bockstael" te Brussel

**DOSSIER N°
4.1.58.1.**

<p>Dressé par Opgemaakt door Nicolas De Moor</p> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div> <p>MSA Chargé de projet Ar. Jean-Marc Simas</p> <p>n°7 Place Flagey Flageyplein 1050 Ixelles Elsene</p> <p>T +32(0)2 502 81 07 F +32(0)2 502 81 28 M jm@ms-a.be</p> </div> </div> <div style="margin-top: 20px;"> <div> <p>NEY +PARTNERS/EXL Chargé de projet Ir. Thibaut Collignon</p> <p>n° 181 Chaussée de la Hulpe Terhulpesteenweg 1070 Bruxelles Brussel</p> <p>T +32(0)2 643 21 80 F +32(0)2 643 21 90 M tco@ney.partners</p> </div> </div>	<p>Vérifié par l'Ingénieur Nagekeken door de Ingenieur Ir. Bernard Lejong Bruxelles, le 10/12/2020</p> <hr/> <p>Proposé par Voorgesteld door B. LEJONG Ir. Alexandre Carleer Bruxelles, le 10/12/2020</p> <hr/> <p>Approuvé par Le Conseiller-général Goedgekeurd door de Adviseur-generaal Ir. Xavier Bindels Bruxelles, le 14/12/2020</p>
---	---

	F	
	E	
	D	
	C	
	B	
	A	
Modifications / Wijzigingen	Index	Date / Datum

NOTE EXPLICATIVE VERKLARENDE NOTA

Echelle Schaal	Date Datum	Classement Klassement	Stade Stadium	N° Plan Nr Plan	Index Index
			Permis d'urbanisme - Bouwvergunning		A B C D E F

STUDIE VAN HET STEDELIJK CONTEXT

Een schakelproject in een wijk in renovatie

Het ontwikkelingsproject voor de zone rond het voormalige treinstation van Laken past bij een stadsvernieuwingsbeleid dat op gewestelijk niveau wordt gestimuleerd en op lokaal niveau wordt uitgevoerd via duurzame wijkcontracten.

De wijk «Bockstael» zit middenin de aanpakzone van het duurzame wijkcontract onder leiding van de Stad Brussel in samenwerking met het gewest.

De DWC Bockstael is opgebouwd rond de spoorlijnen L50 en L28, en het lokaal centrum : het Bockstaelplein.

De zone van het DWC onthult een verlangen om verbinding te maken, met stedelijke structuren, van openbare ruimtes of open ruimtes die verder gaan dan de lokale impact, bijvoorbeeld :

- Stroomopwaarts richting het L28 Park en verder op het Tour & Taxis Park;
- Stroomafwaarts, met de mogelijke oversteek van het kanaal en de verbinding met het Masui Park en de Zenne Park via de Sibelga-site op de rechteroever.

Deze structuren van groene en open ruimtes vervolledigen, door de tussenruimtes en verwaarloosde zones te investeren, het netwerk van de grote Leopoldiaanse groene ruimtes gelegen op de linkeroever van het Kanaal (Osseghem Park, Park van Laken, Koninklijk Park, enz.). Als onderdeel van het bestaande stedelijke weefsel zijn ze vectoren voor het versterken van de sociale cohesie. Door hun ontwikkeling kunnen gebieden, met tot nu toe genegeerd potentieel, worden ontdekt en onthuld.

De Kerk van Laken fungeert als een alomtegenwoordig herkenningspunt, zichtbaar vanaf elke doorbraak, terwijl het Koninklijk landgoed en het kanaal de wijk op een «natuurlijke» manier bergrenzen.

Open ruimtes, van verschillende schaal, zijn ook aanwezig op de site : Albert Street (DWC Paleizen over de Bruggen), de speeltuin aan de Paleizenstraat over de Bruggen, het plein van de Kerk met het park van het oude station, de begraafplaats van Laken, verschillende «Pocket Parks», enz.

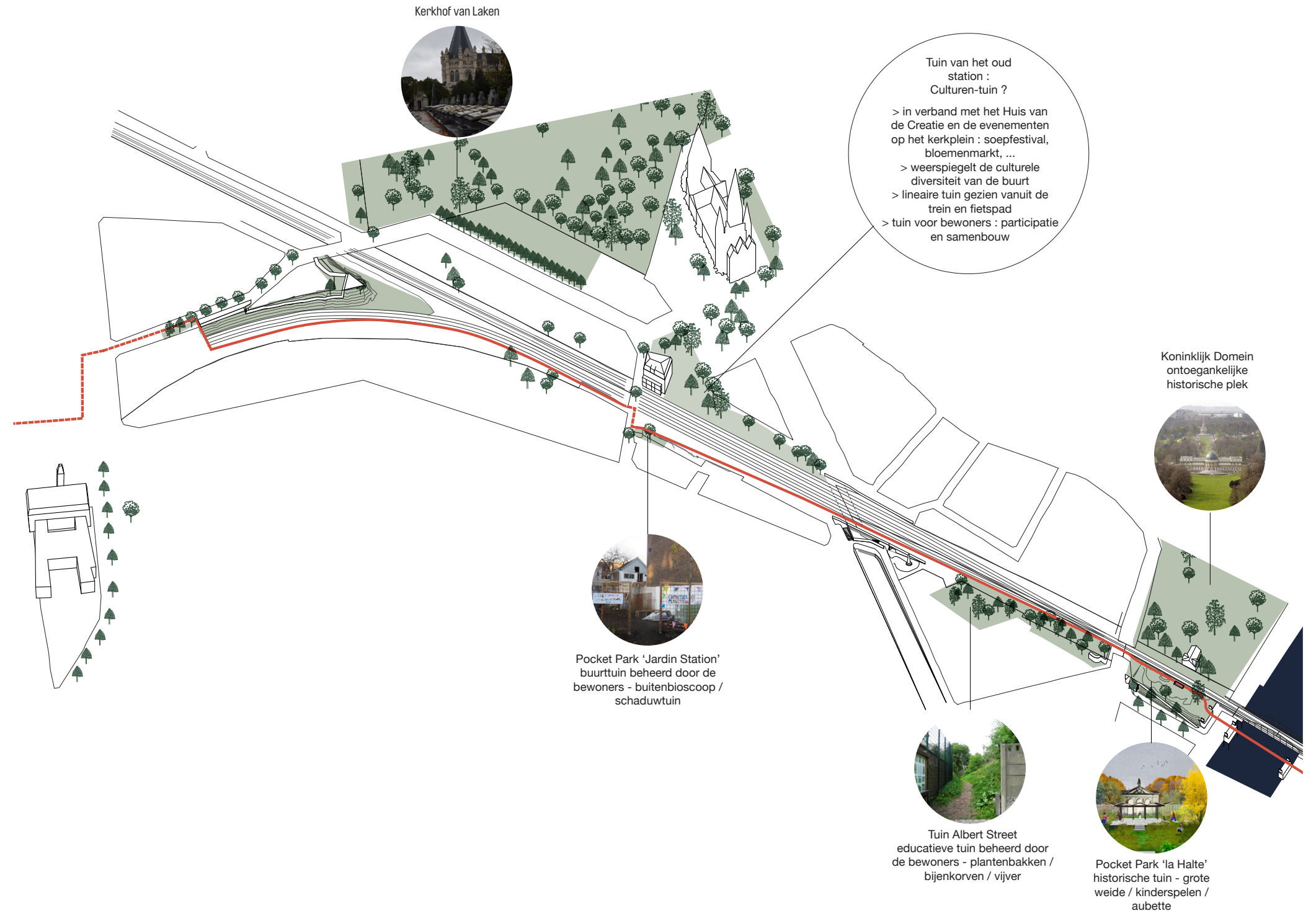
Het project neemt op zijn schaal deel aan deze zoektocht naar link en relatie op territoriaal en sociaal vlak.

Onze benadering moet daarom deze lange geschiedenis kennen en toe-eigenen om bewust het gedeelde verhaal van een buurt in herkwalificatie voort te zetten.

De wandel- en fietsverbinding : een noodzakelijke schakel tussen de nieuwe plekken in de buurt

Het regionaal fietspad, waarvan de route nog niet volledig is uitgetekend, is een fundamenteel thema voor alle nieuwe projecten in de wijk Bockstael. Het zal de Bockstaelplein verbinden met het Masui Park / Zennepark langs een hele reeks nieuwe kleine parken en openbare ruimtes.

De wandel- en fietsverbinding zal helpen bij het ontsluiten van deze gebieden in wording, die momenteel kampen met toegankelijkheid en zichtbaarheidsproblemen. De ontwikkeling ervan is tevens een kans om de imago van de oevers van de spoorwegen te heroverwegen door ze op een stedelijke en kwalitatieve manier te herwerken.

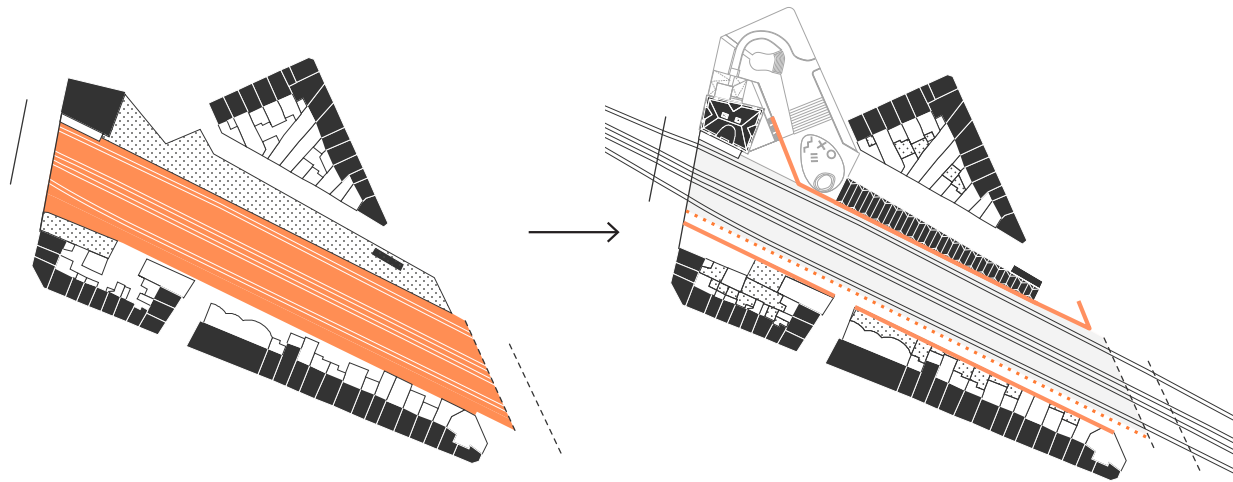

PROJECTINTENTIES

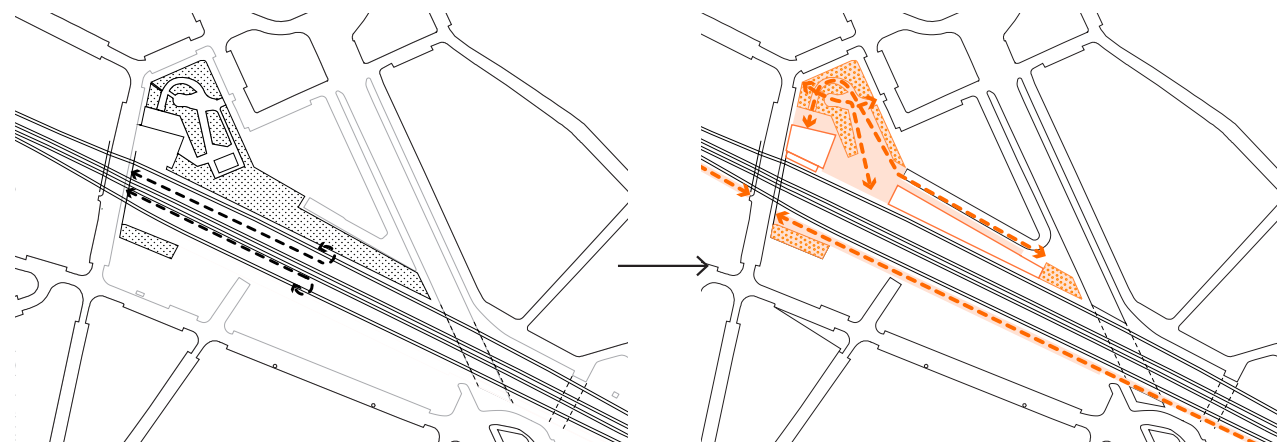
> Van de gesloten spoorlijnen tot de geïntegreerde oevers

Met de aanwezigheid van de spoorlijn werden de achtergevels van de woningen op een slechte manier behandeld. Het feit dat op dit punt een wandel- en fietsverbinding en toepassingen zoals groenteteels of een openbare terras worden ingericht, leidt tot een heroverweging van de indeling en configuratie van deze achtergebieden. Het project stelt voor om deze te herconfigureren tot waardige «voorgevels», dat wil zeggen met een kwalitatieve behandeling.

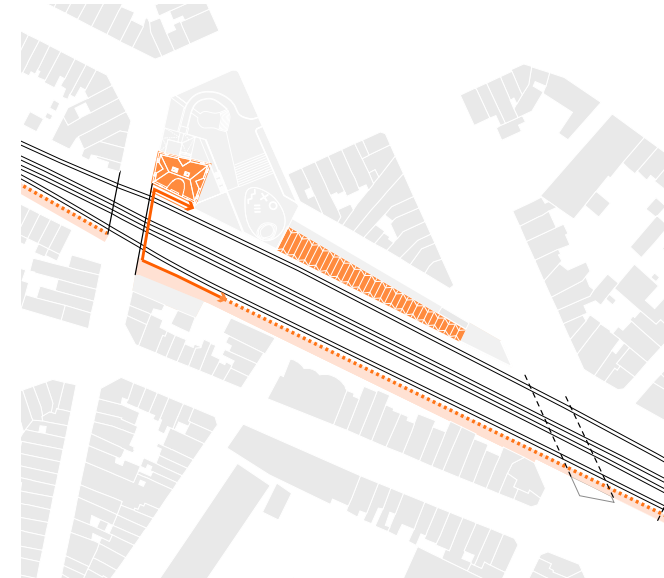
> Doorlopende perrons lateraal uitgesteld

Historisch gezien bood het station van Laken centrale en doorlopende platforms. In zekere zin, en op een metaforische manier, stelt het project voor om de perrons zijdelings uit te stellen. Ze geven niet langer toegang tot treinen, maar maken het mogelijk om straten opnieuw te verbinden.

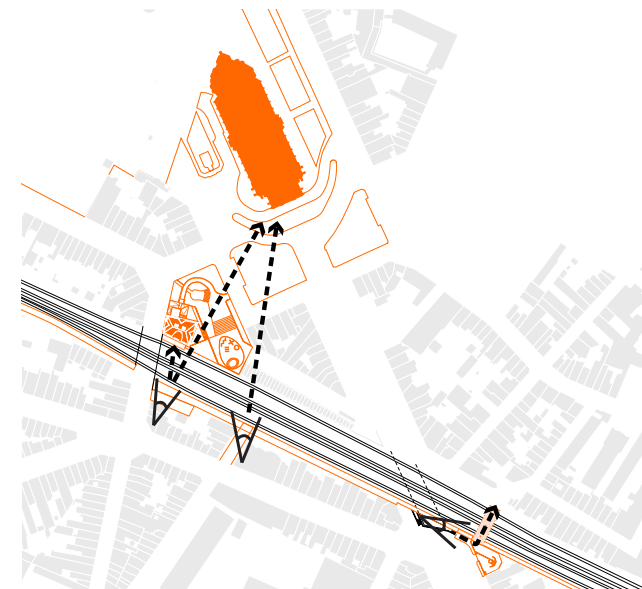
> Nieuwe en innovatieve elementen van continuïteit

Het project is gebaseerd op het idee om het stedelijk landschap te vernieuwen met nieuwe en innovatieve elementen. In het bijzonder gaat het om het integreren van sterke componenten die de blik en perceptie op de perimeter vernieuwen (bijvoorbeeld de kas).

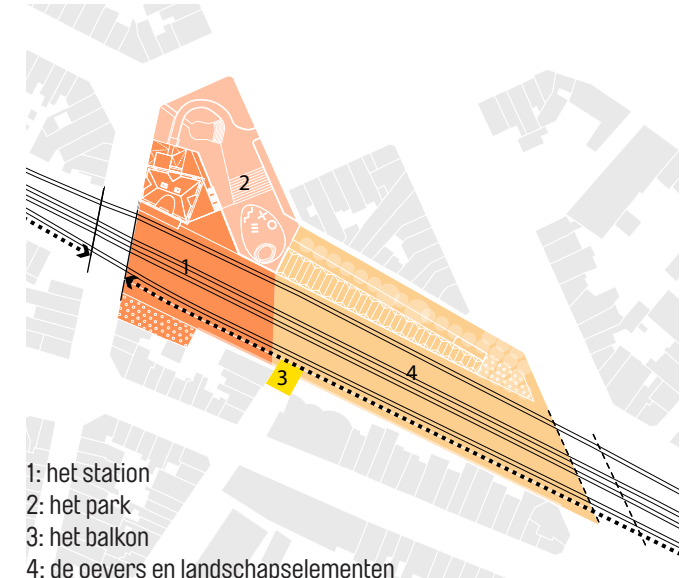
> Erfgoedperspectieven promoten

Het project verbetert het zicht op de erfgoedelementen die aanwezig zijn in de buurt: het treinstation van Laken, de Kerk van Laken, de Chambon doorgang, enz.

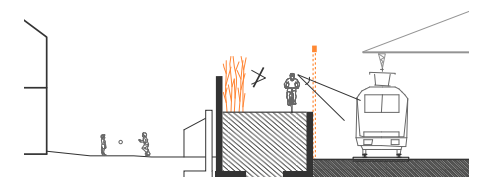
> Sequenties / verbindingen

Het project is opgedeeld in vier onderdelen. Het station (1) en de directe omgeving kenmerkt zich door de spoorwegsfeer. Het park (2) wordt gedomineerd door aangelegde arrangementen en de integratie van een speeltuin. Het balkon / belvédère aan het einde de de Prinses Clementinastraat (3) en de aangelegde oevers (4) zijn aangebracht om de kwaliteit van de omgeving te verbeteren.

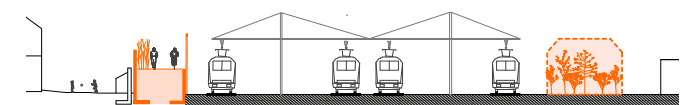
> De uitzichten beheersen

Vanaf de wandel- en fietsverbinding moeten de uitzichten worden beheerst, in het bijzonder naar de achtertuinen van de huizen van de Stefaniastraat. Tevens omlijst het project ook kwalitatief de uitzichten richting de spoorlijnen.

> De spoorrails kwalitatief inlijsten

Het project beoogt de aanleg van kwalitatief aangelegde elementen. Het idee is om gevels te bouwen die geschikt zijn voor de spoorlijnen.

PLAN VAN HET PROJECT : 1/750

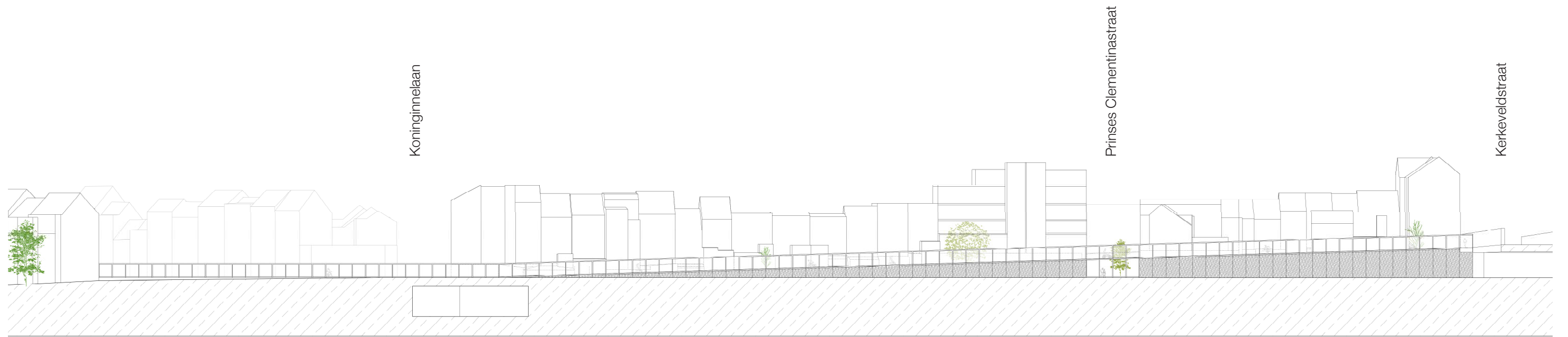
ZOOM 1 : Annie Cordy Park

ZOOM 2 : De ingang van de Tacquetstraat

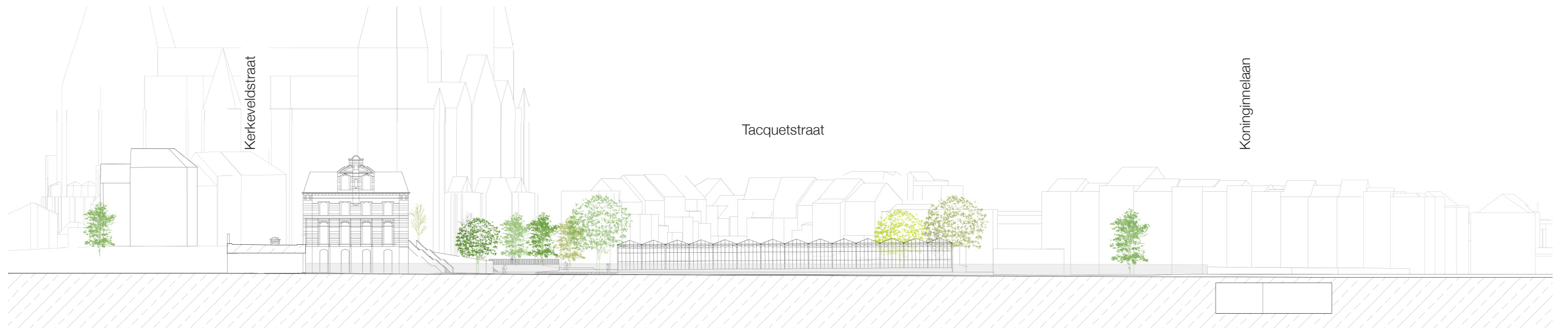
ZOOM 3 : De wandel- en fietsverbinding - eerste deel

ZOOM 4 : De wandel- en fietsverbinding - laatste deel

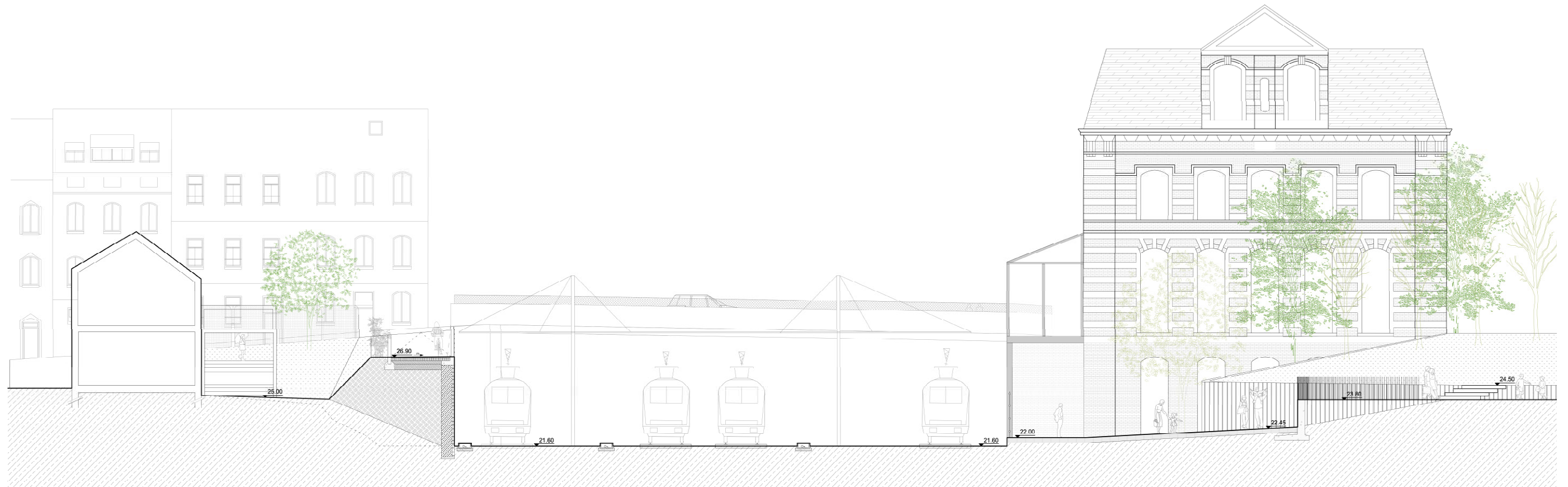
GEVELS VAN HET PROJÉT : 1/750

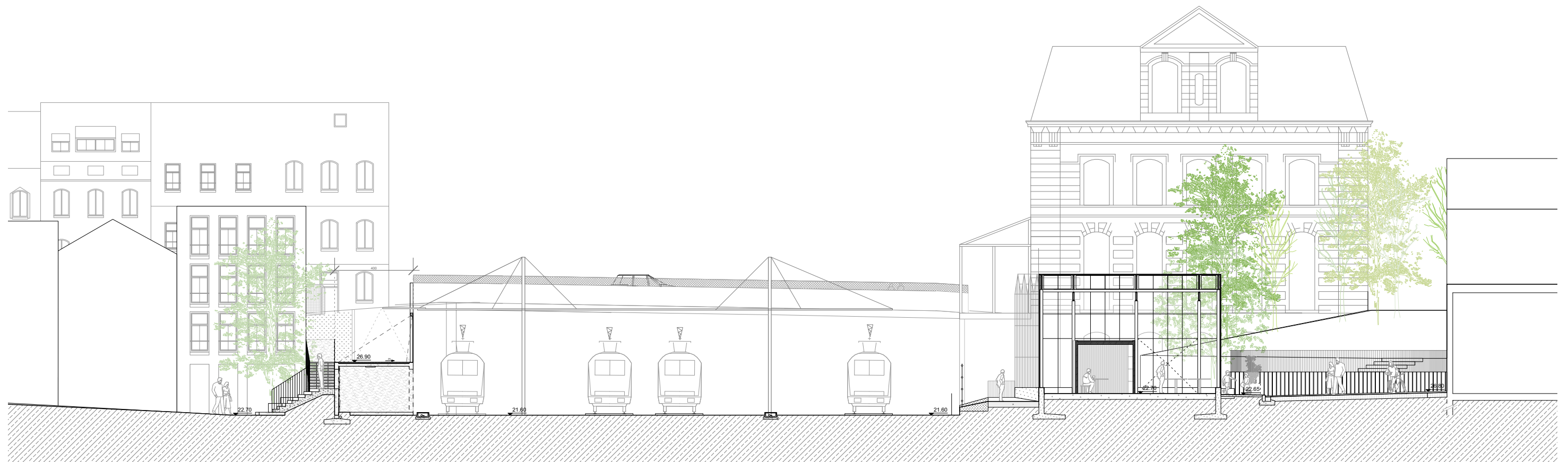
Zuidgevel - wandel- en fietsverbinding

Noordgevel - Tacquetstraat

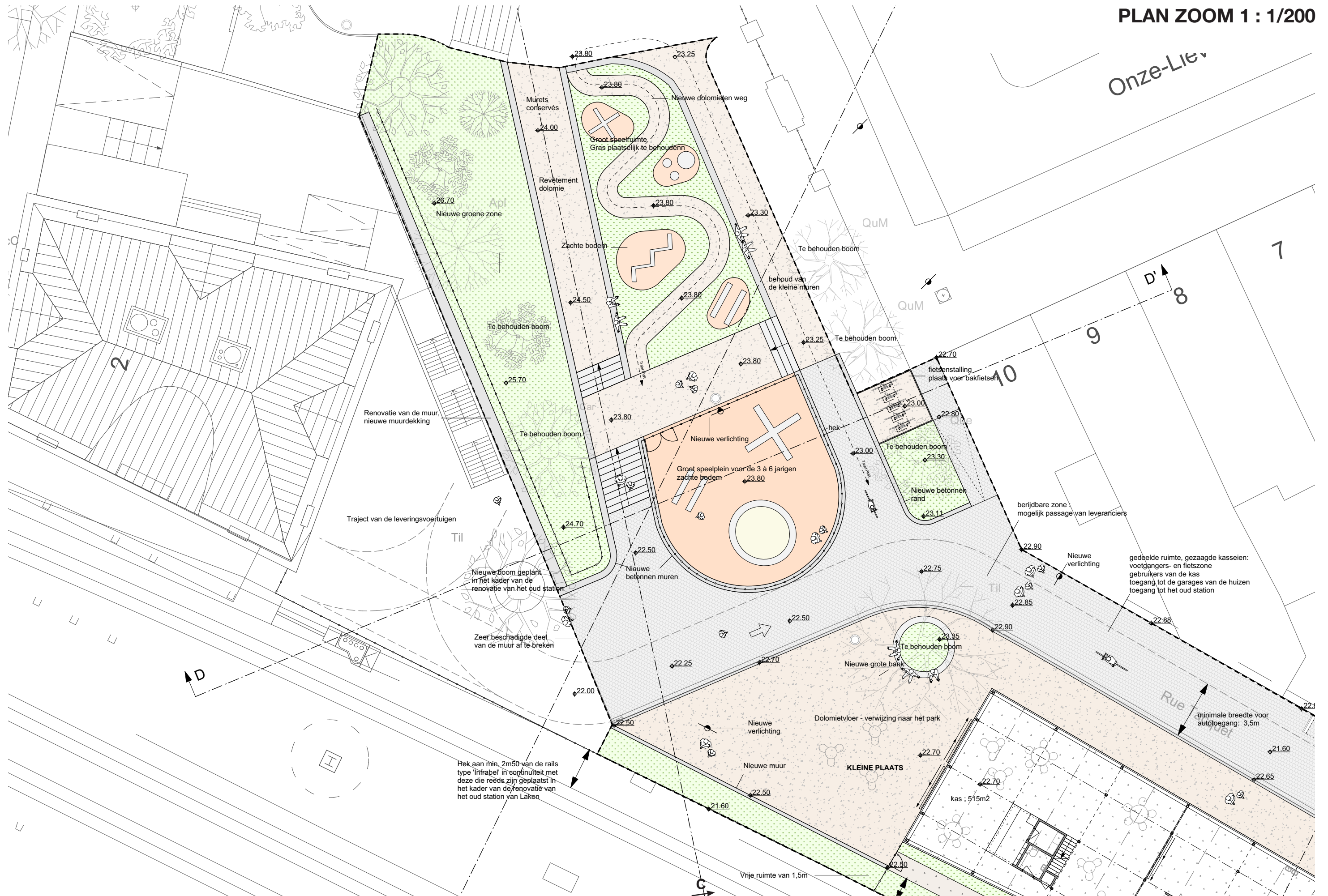

Sneede AA'

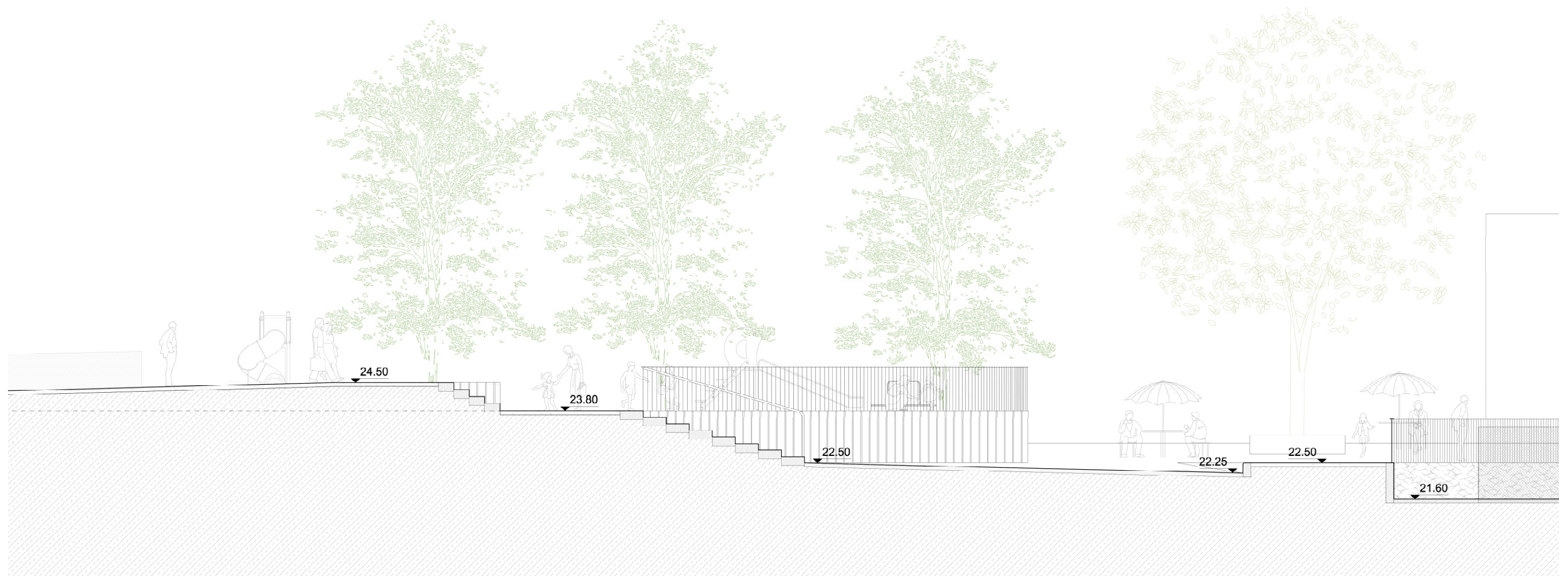

Sneede BB'

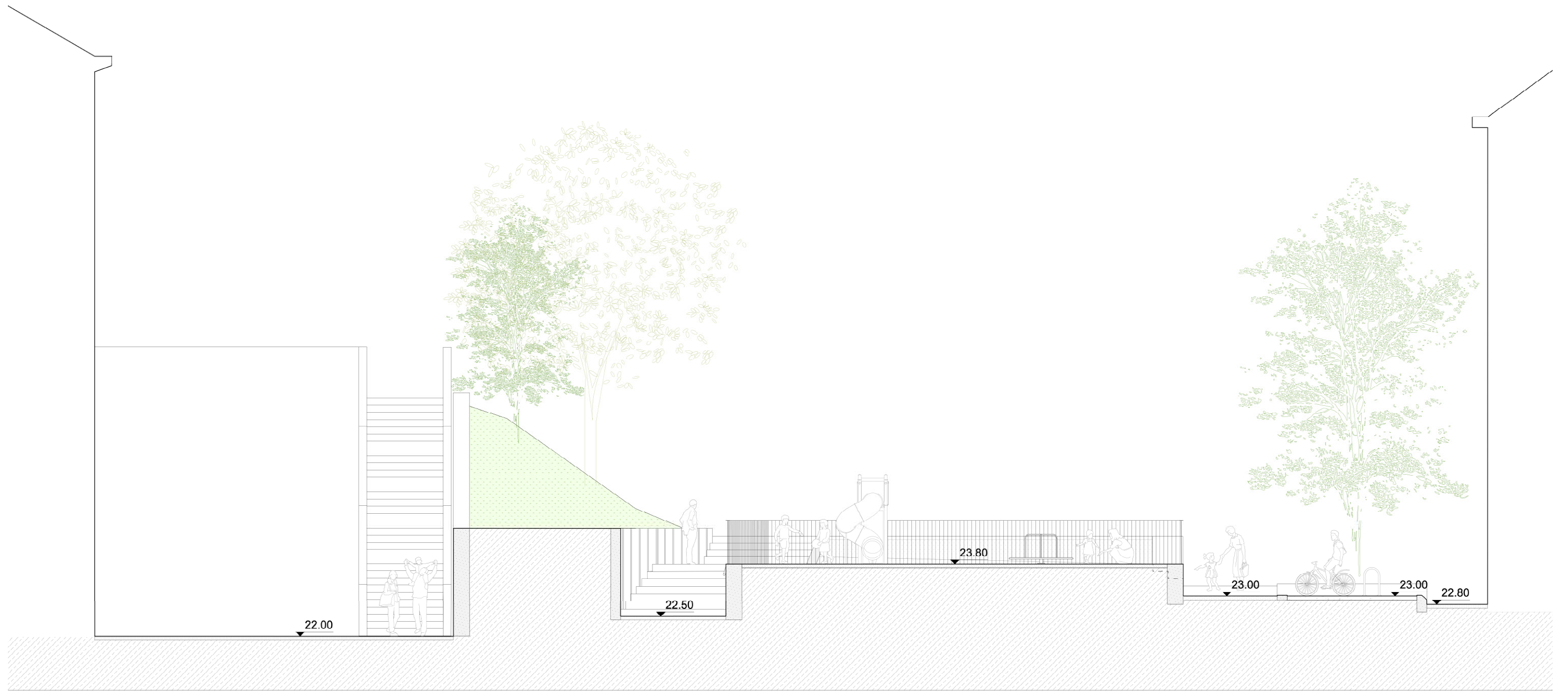

SNEDES ZOOM 1 : 1/200

Sneede CC'

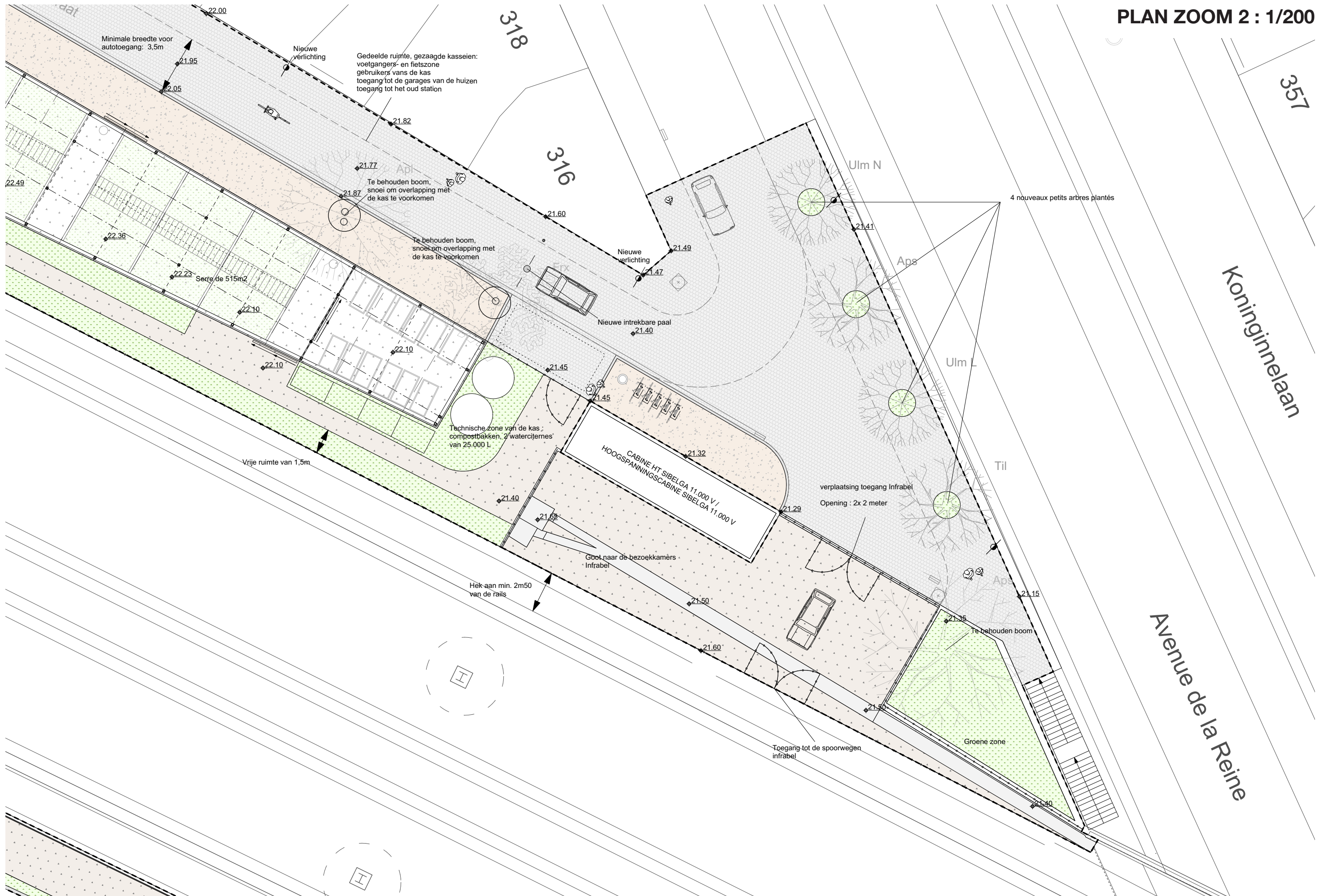
ZOOM 2 : DE INGANG VAN DE TACQUETSTRAAT

ZICHT OP DE INGANG VAN DE TACQUETSTRAAT

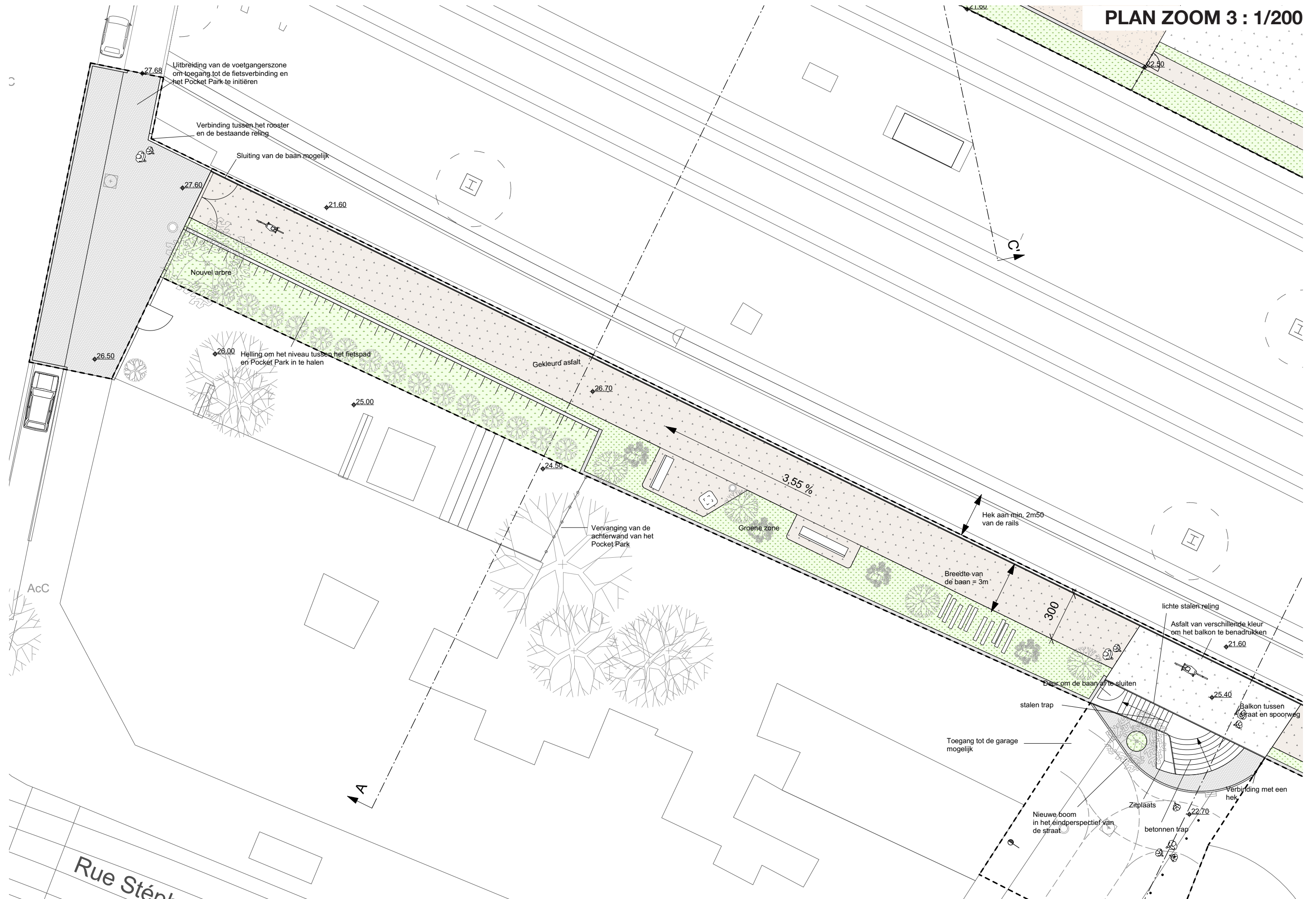

ZICHT VANUIT DE KONINGINNELAAN OP DE TACQUETSTRAAT

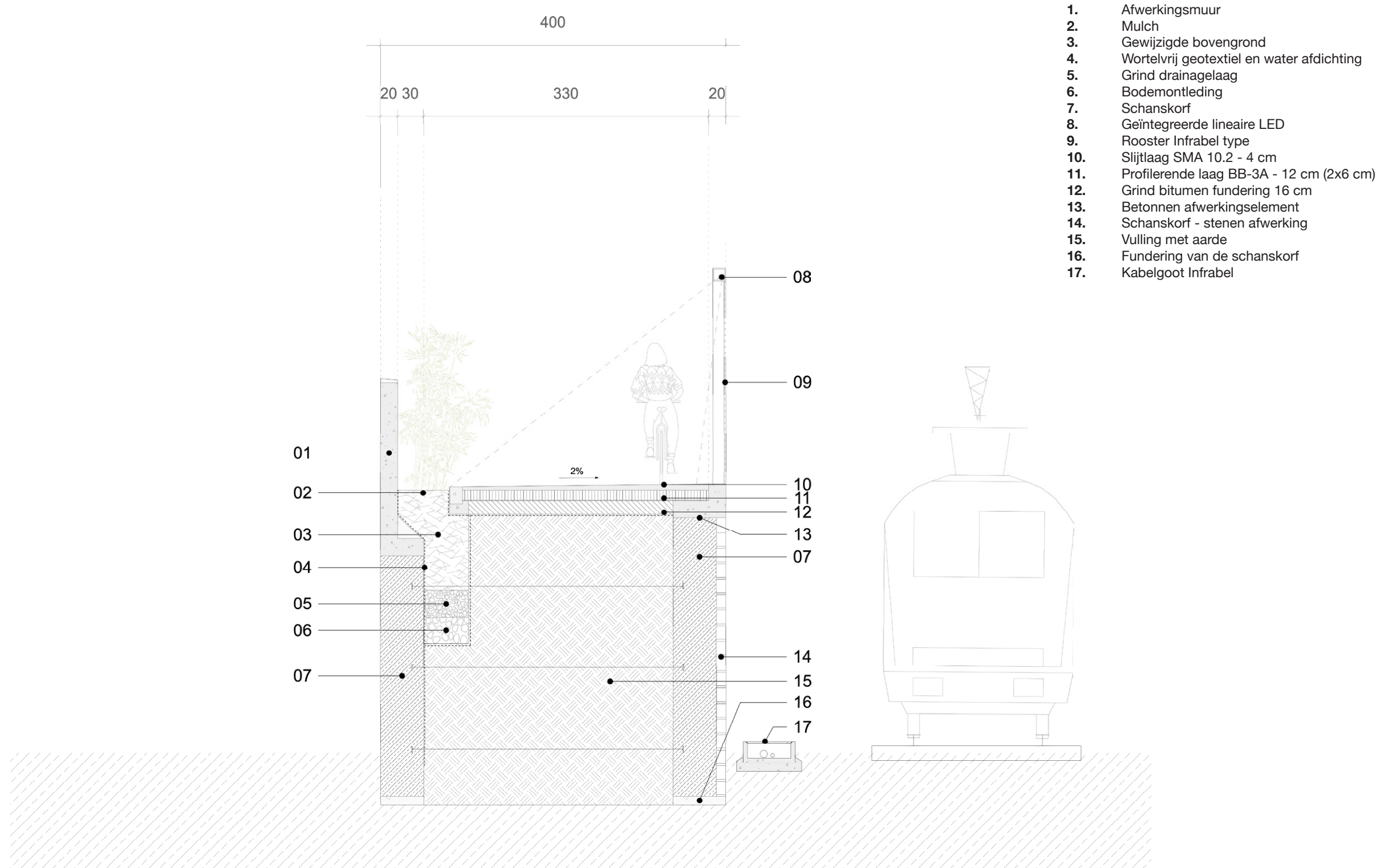

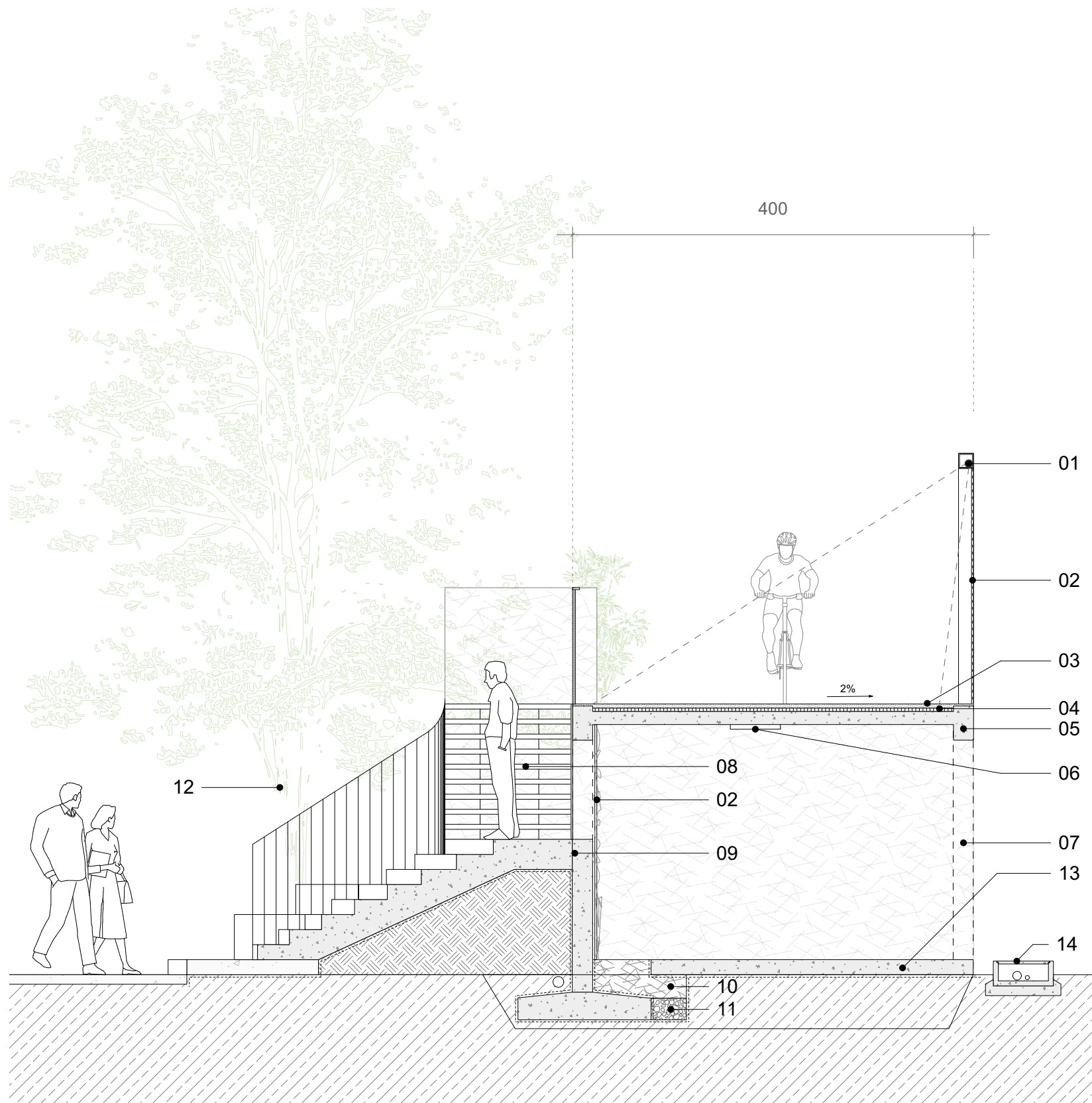
PLAN ZOOM 3 : 1/200

SNEDES ZOOM 3 : 1/50

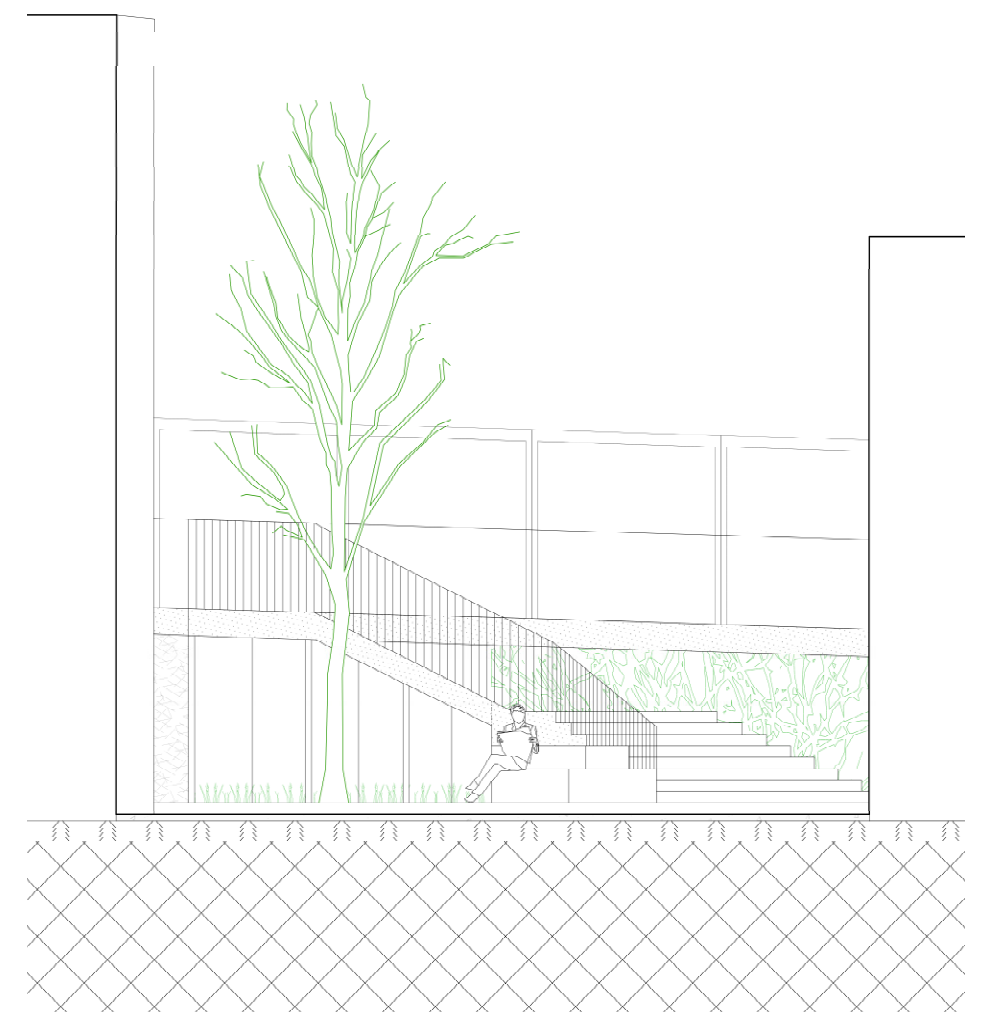

SNEDE IN DE WANDEL- EN FIETSVERBINDING - 1/50

SNEDE IN DE TRAP PRINSES CLEMENTINASTRAAT - 1/50

1. Geïntegreerde lineaire LED
2. Rooster Infrabel type
3. Slijtlaag SMA 10.2 - 4 cm
4. Profilerende laag BB-3A
5. Betonnen structuur
6. Verlichting
7. Schanskorfen achterwand
8. Stalen trap en reling
9. Betonnen trap
10. Gewijzigde bovengrond
11. Grind drainagelaag
12. Nieuwe boom - diam. 20 cm
13. Betonnen plaat
14. Kabelgoot Infrabel

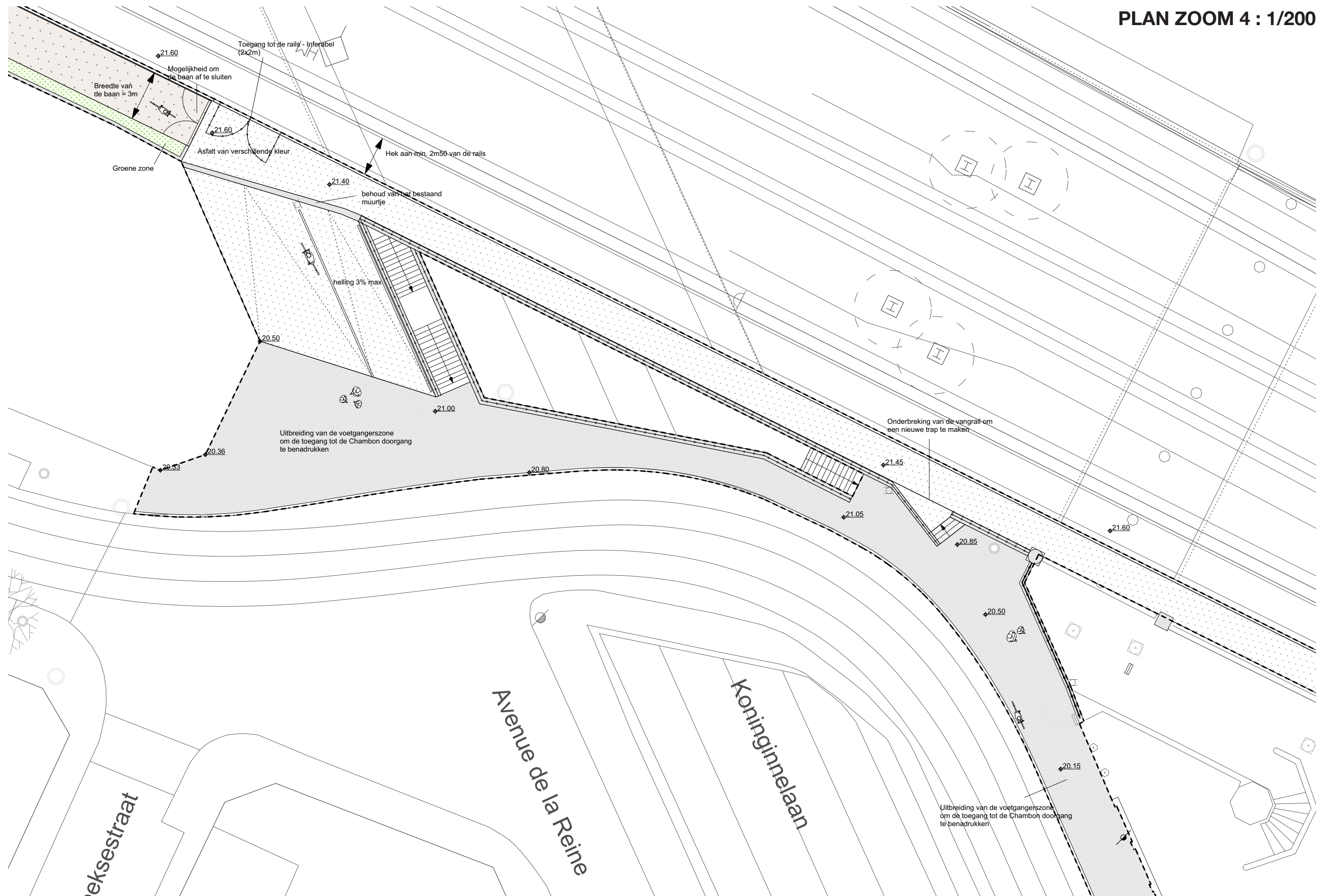

GEVEL PRINSES CLEMENTINASTRAAT - 1/100

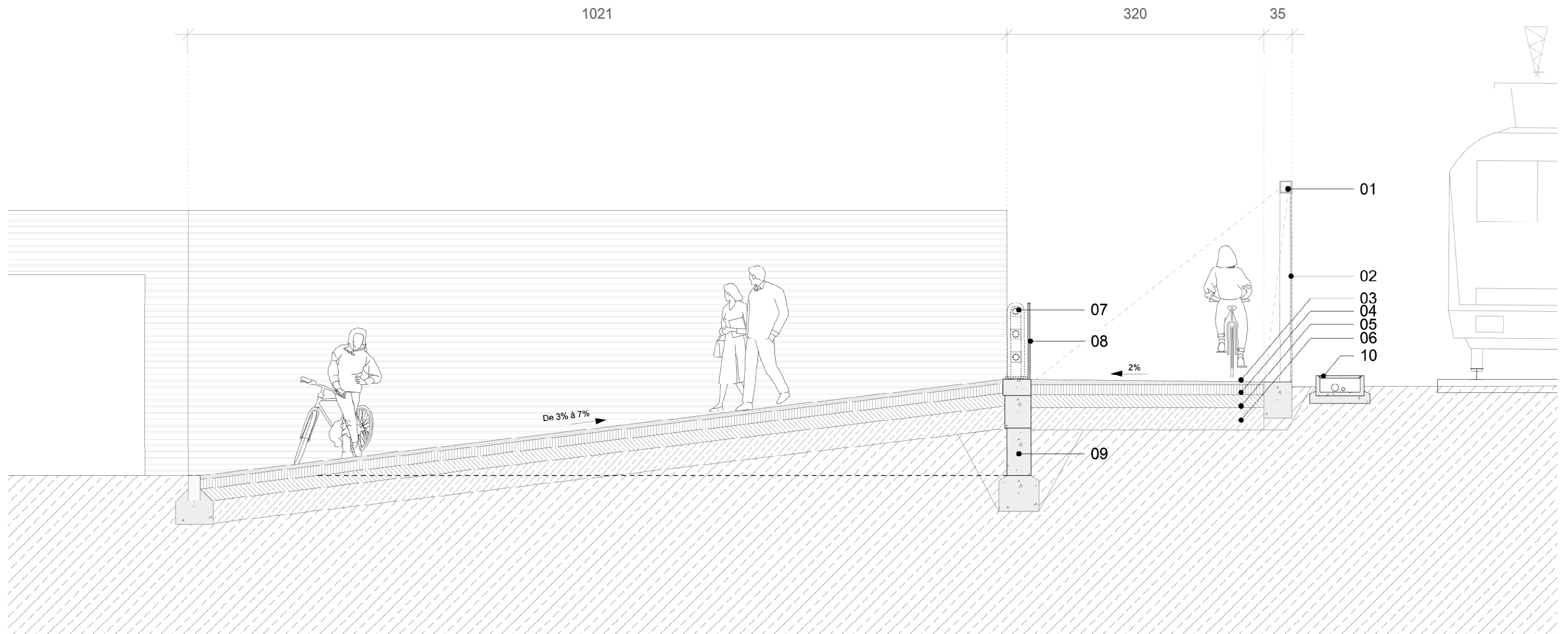

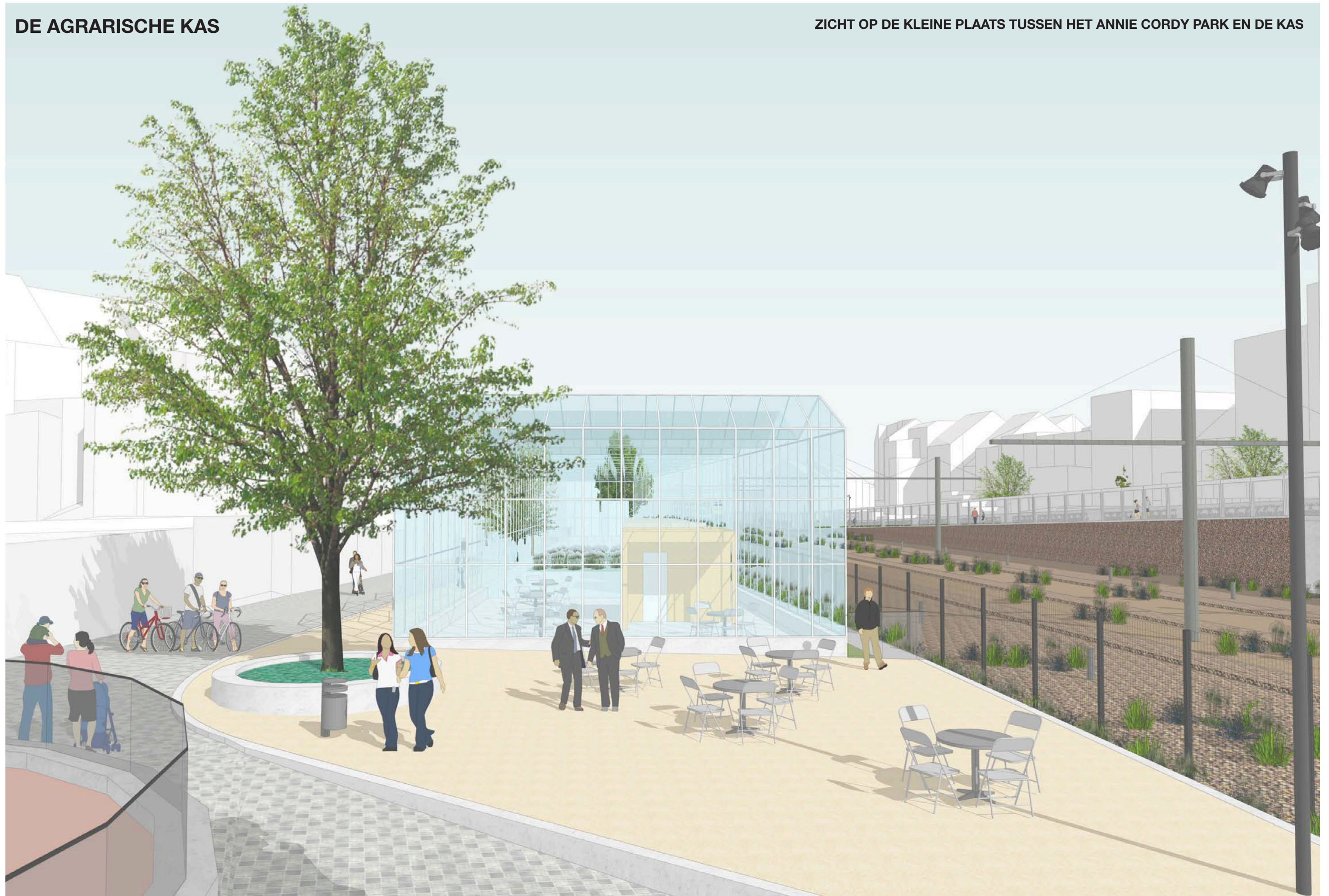

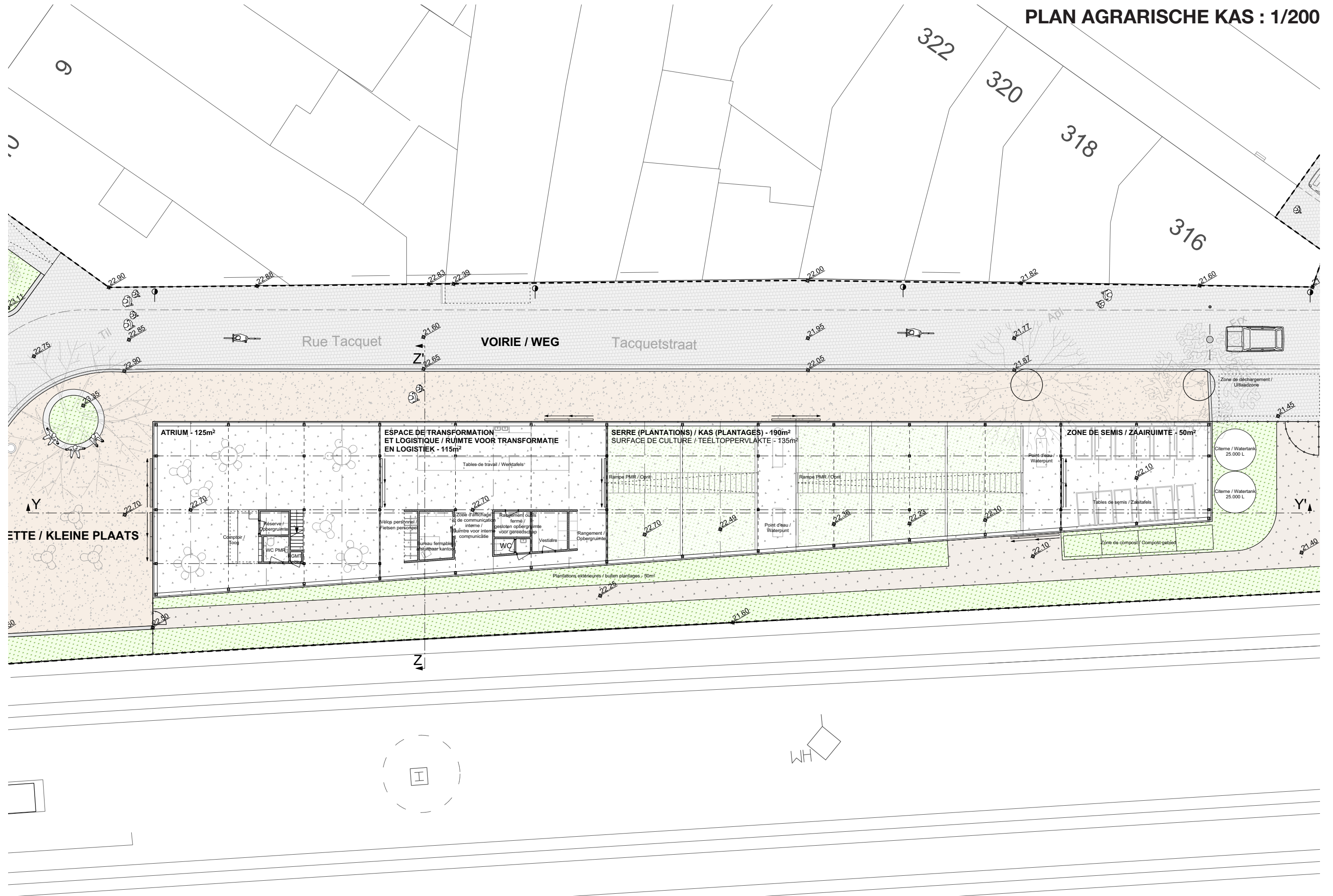
SNEDE ZOOM 4 : 1/50

1. Geïntegreerde lineaire LED
2. Rooster Infrabel type
3. Slijtlaag SMA 10.2 - 4 cm
4. Profilerende laag BB-3A - 12 cm (2x6 cm)
5. grind bitumen fundering - 16 cm
6. Drainerend zand type II - 28 cm
7. Bestaande vangrail
8. Tweede vangrail volgens normes
9. Bestaande muur
10. Kabelgoot Infrabel

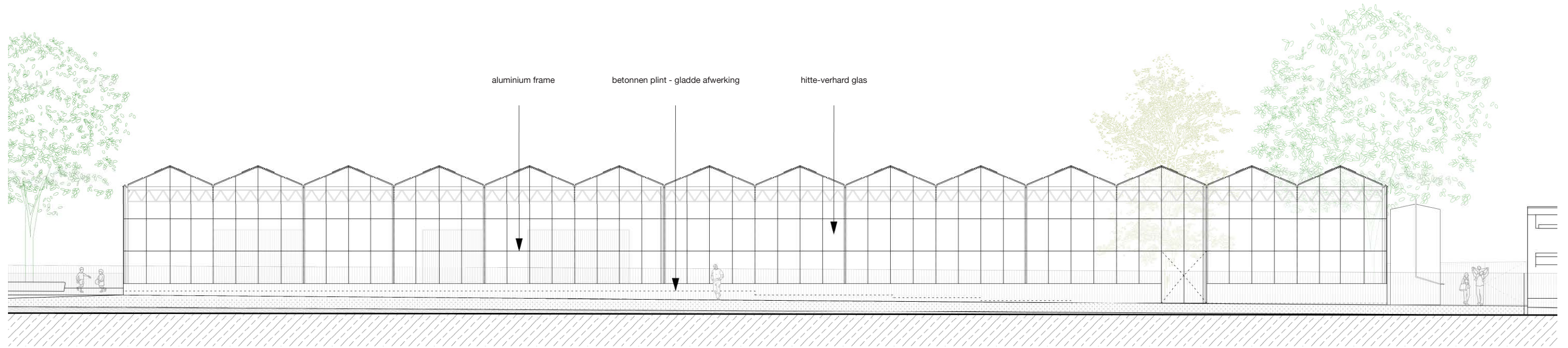

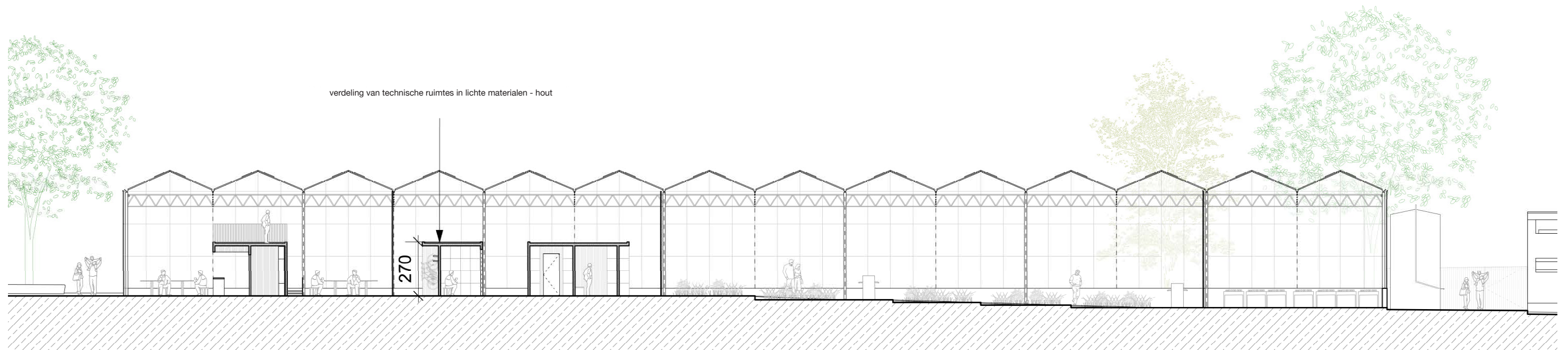

SNEDE EN GEVEL : 1/200

Zuidgevel

Sneede YY'

DE AGRARISCHE KAS

De indeling en de organisatie van de kas werden parallel ontwikkeld met een veldmissie in opdracht van de Stad Brussel. Deze missie bestond erin de verschillende actoren op het gebied van stadslandbouw in Brussel te ontmoeten.

Deze missie, evenals meerdere «project»-bijeenkomsten gewijd aan de inrichting van de kas, hebben ons in staat gesteld om het profiel van een «ideale» en veelzijdige kas op te stellen. Bij afwezigheid, voorlopig, van een aangewezen operator, en in de veronderstelling dat er een rotatie van de operators door de jaren heen is, wordt er een basisuitrusting voorzien om de kas een volledige autonomie te geven.

De kas werkt als volgt :

> Atrium - 125 m²

Deze eerste zone, rechtstreeks verbonden met de Kleine Plaats, is bestemd om een gastvrije ruimte te worden, zowel voor de stadsbewoners als voor de wijk. Deze gestructureerde zal plaats vinden gedurende evenementen georganiseerd door de toekomstige exploitant van de kas.

Hier ontmoeten producenten en individuen elkaar. Deze multifunctionele ruimte geeft de kas de kans om educatieve workshops, rond het thema stadslandbouw, te ontwikkelen voor een breed publiek.

> Ruimte voor transformatie en logistiek - 115 m²

Dit is de ruimte die waarschijnlijk het meest geïnvesteerd zal worden door de toekomstige operator. Daar kunnen veel activiteiten plaatsvinden. Deze variëren van zaailingbereiding en voedselverwerking tot teamvergaderingen.

Gezien de sterke ruimtelijke investering die de toekomstige exploitant op deze ruimte zal uitoefenen, stelt het project voor om de technische ruimtes zo dicht mogelijk bij de zuidgevel te ontwikkelen (zonder eraan vast te kleven om het uniforme karakter van de kas te behouden vanuit de openbare ruimte). Op deze manier wordt zoveel mogelijk plaats vrijgemaakt om de ruimtflexibiliteit te garanderen.

> Het plantage-gebied - 190 m² (beplanting : 135 m²)

Het epicentrum van de kas. Deze ruimte is in het midden van de kas aangebracht en is daardoor, per definitie, altijd zichtbaar. De plantages zijn verdeeld over vijf niveaus, waardoor het mogelijk is de natuurlijke helling van de straat in te halen.

Naast het dakventilatiesysteem (Venlo-kas) zijn twee grote schuifdeuren voorzien om een aanzienlijke luchtstroom mogelijk te maken. Deze luchtstroom is soms essentieel voor bepaalde planten. Dit is een element die getrokken is uit de missie opgedragen door de Stad Brussel. In het plantgebied zijn twee waterpunten voorzien. Voor het besproeien zijn twee grote bovengrondse tanks van 25.000 liter genesteld achter de kas om het regenwater van de daken op te vangen. De lokatie van deze tanks is uitvoerig bestudeerd om een zwaartekrachtspoeisysteem mogelijk te maken. Na feedback uit het veld wordt uiteindelijk geconcludeerd dat sproeien onder zwaartekracht gecompliceerd is vanwege de lage druk op de buis en de aanzienlijke structurele impact die wordt veroorzaakt door de plaatsing van de tanks (50 ton) in de kas of ervoor (spoorzijde).

> Het zaaigebied - 50 m²

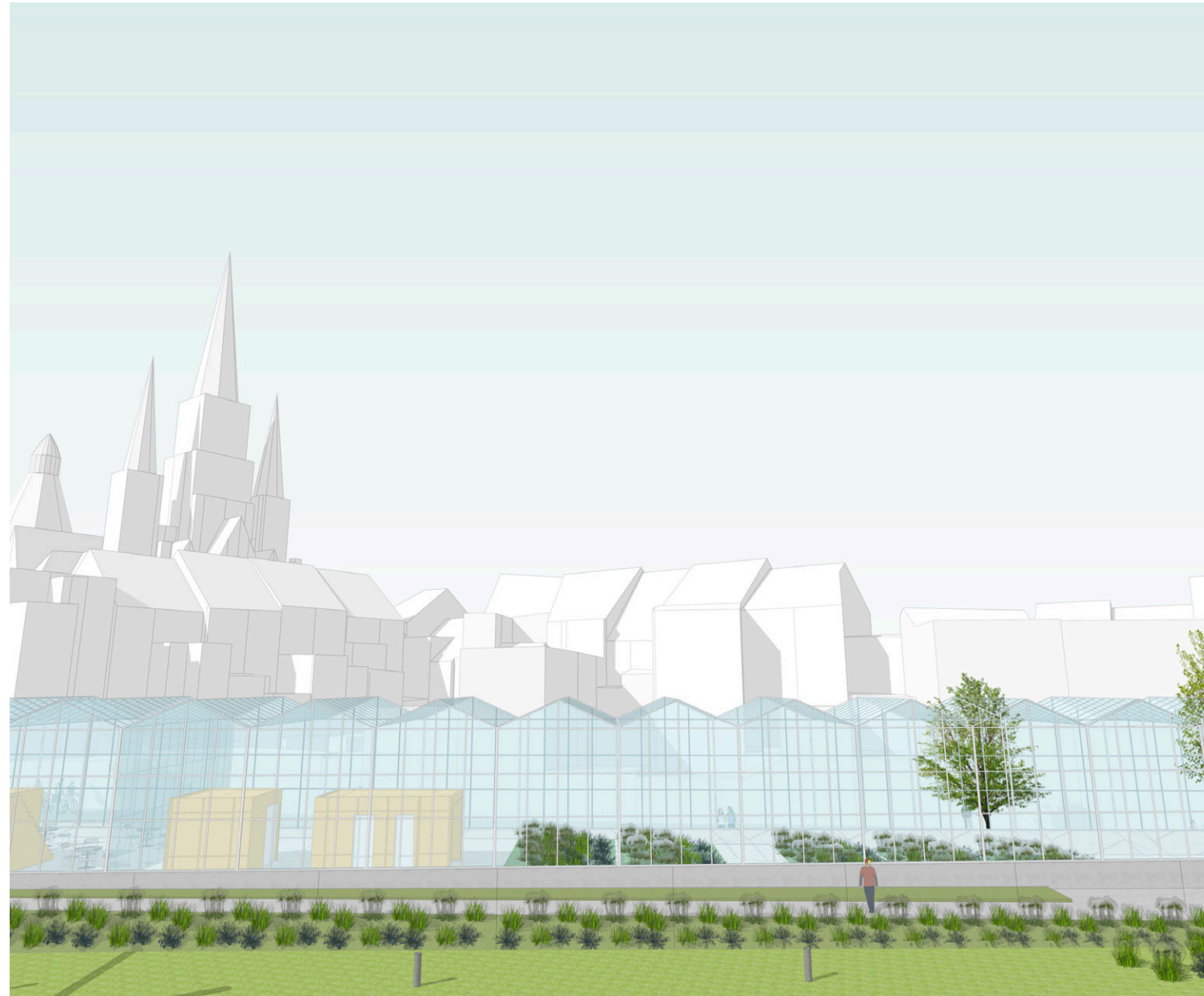
Het zaaigebied is de kleinste ruimte in de kas. Hierdoor is het onder meer mogelijk om het binnenklimaat van deze zone beter te beheersen. Sommige zaailingen hebben hogere temperaturen nodig dan andere.

> Technische kenmerken van de kas

De kas wordt bepaald door de volgende kenmerken :

- De basis van de kas is gemaakt van een betonnen muur, ongeveer 20 cm dik en met een variabele hoogte (de helling van de straat wordt opgevangen door deze muur) ;
- Op deze muur wordt de glazen structuur geplaatst ;
- Kapelafmeting: 450 cm breed, hoogte onder goot: 520 cm, hoogte aan de rand: 600 cm (deze hoogtes worden opgeteld bij de hoogte van de muur om de totale hoogte te krijgen) ;
- Structuur : thermisch verzinkt staal ;
- De frames zijn van aluminium ;
- Beglazing van de gevels in gehard glas (4 mm), op het dak: polycarbonaat (16 mm) ;
- Dakventilatie voorzien: 0,8 m breed x 2,4 m lang. Regelsysteem nog te definiëren ;
- 8 dubbele handmatige schuifdeuren zijn voorzien.

Voor de goede werking van de kas is in elk deel van deze elektrische voorziening aanwezig. <inclusief 15 dubbele stopcontacten, 10 schakelaars, 10 LED-spots. Idem voor het waternetwerk (aansluiting op afvalwater en drinkwater)

Kas van het park van Saint-Ouen, Parijs - agence TER

Foodmet van Anderlecht, Brussel

Parckfarm, Brussel - Taktyk & Alive architecture

Kas - de Groote Eiland, Brussel

ATRIUM :
20°C
Mogelijkheid om
plantenbakken te plaatsen

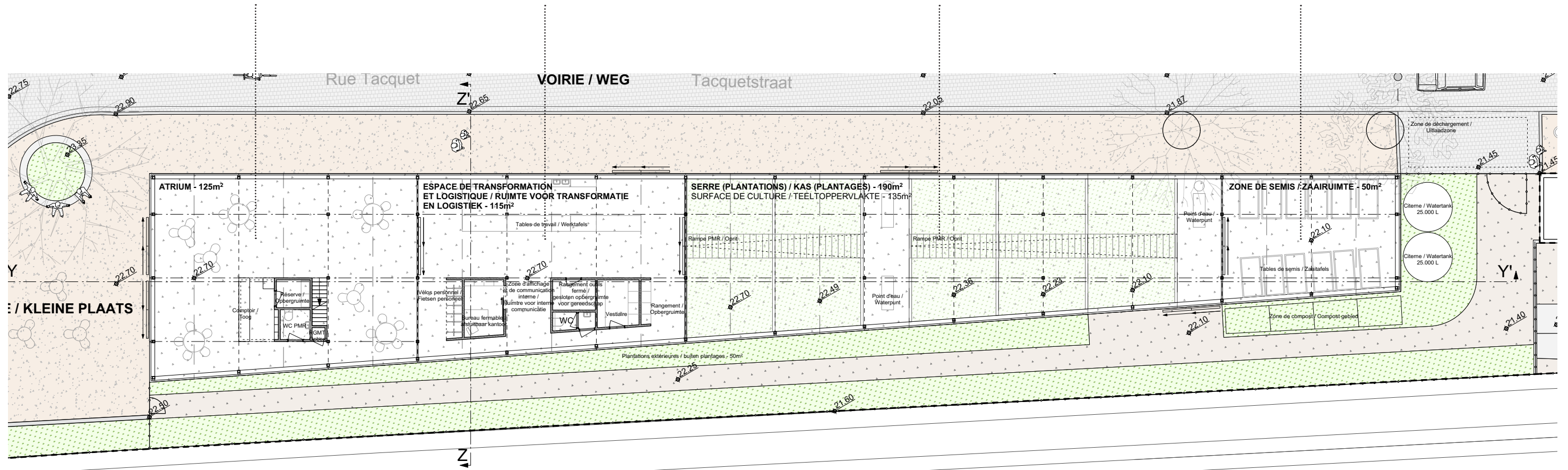
**RUIMTE VOOR TRANSFORMATIE
ET LOGISTIEK:**
20°C
Multifunctionele zone

PLANTAGE-GEBIED :
zone voor plantages
gedurende het hele jaar
door

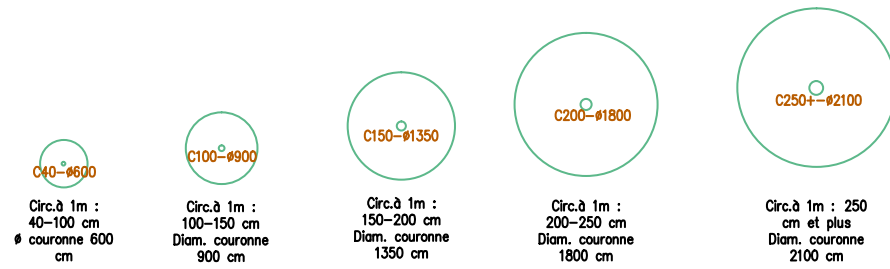
ZAAIGEBIED :
24°C
Bereiding van zaailingen

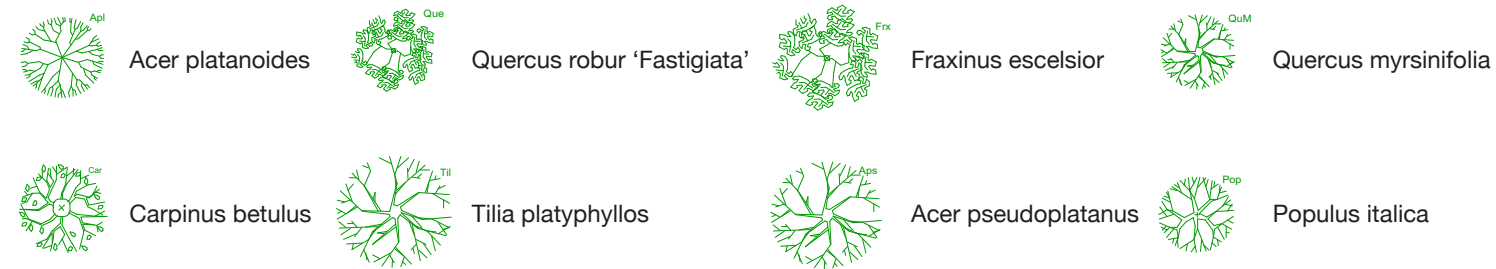
NOTA OVER HET LANDSCHAP

Het project is van plan zoveel mogelijk bestaande bomen te behouden en de mogelijkheid te bestuderen om, ondanks hun nabijheid, de twee grote bomen naast de kas te bewaren (Tacquetstraat). Voor 5 bomen moet echter een kapaanvraag worden ingediend om de realisatie van de kas et de wandel- en fietsverbinding mogelijk te maken.

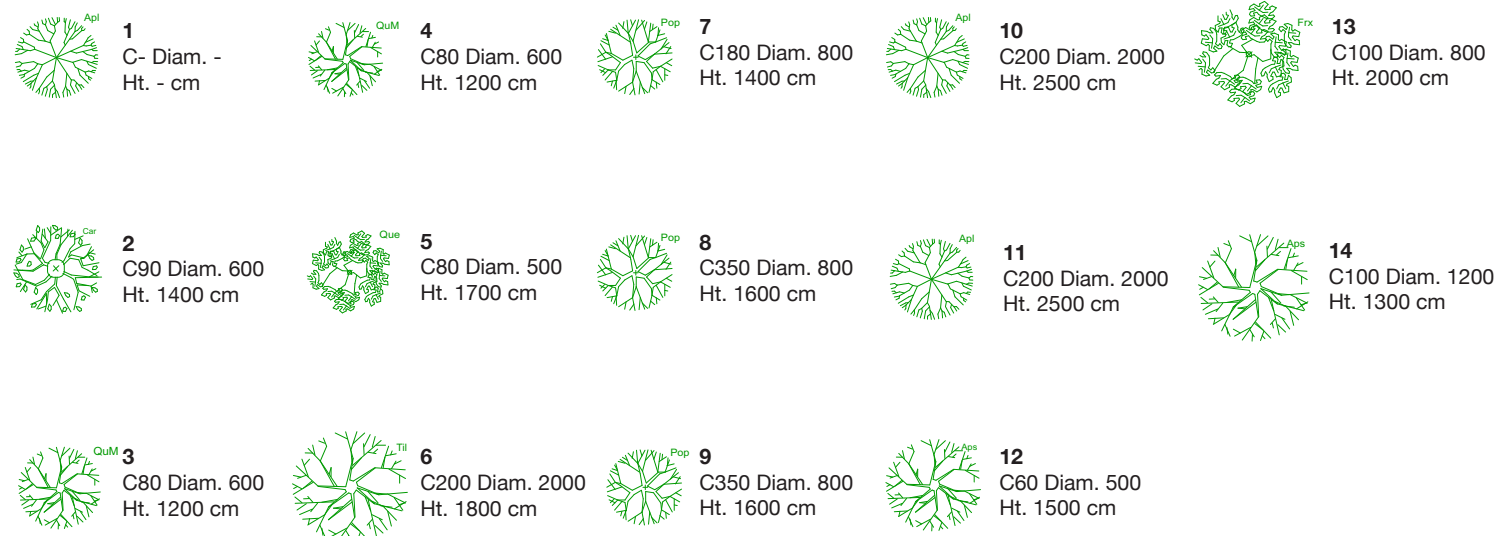
< Omtrek van de stammen en diameters van de omvang van de bomen

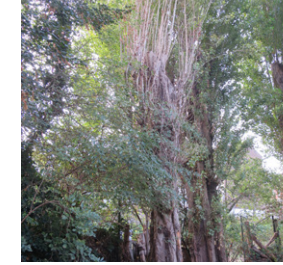
< Bestaande boomsoorten

< Nummering en afmetingen van de bomen

< Beschrijving van de te kappen bomen voor de bouw van de kas en het park

7. Peuplier d'Italie - Populus X italicum

Afmetingen in cm :

Omtrek op 1 m van de grond : 180
Diameter van de omvang : 800
Hoogte : 1400

Fyosanitaire staat :

Slechte conditie, gevolg van te zware snoei.

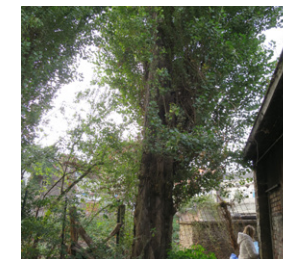
8. Peuplier d'Italie - Populus X italicum

Afmetingen in cm :

Omtrek op 1 m van de grond : 350
Diameter van de omvang : 800
Hoogte : 1600

Fyosanitaire staat :

Slechte conditie, gevolg van te zware snoei.

9. Peuplier d'Italie - Populus X italicum

Afmetingen in cm :

Omtrek op 1 m van de grond : 350
Diameter van de omvang : 800
Hoogte : 1600

Fyosanitaire staat :

Slechte conditie, gevolg van te zware snoei.

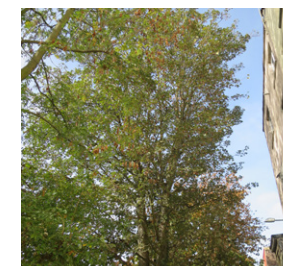
12. Érable sycomore - Acer pseudoplatanus

Afmetingen in cm :

Omtrek op 1 m van de grond : 80
Diameter van de omvang : 500
Hoogte : 1500

Fyosanitaire staat :

Normale staat.

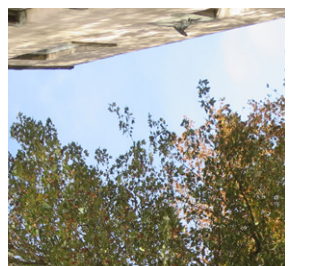
10. Érable plane - Acer platanoides

Afmetingen in cm :

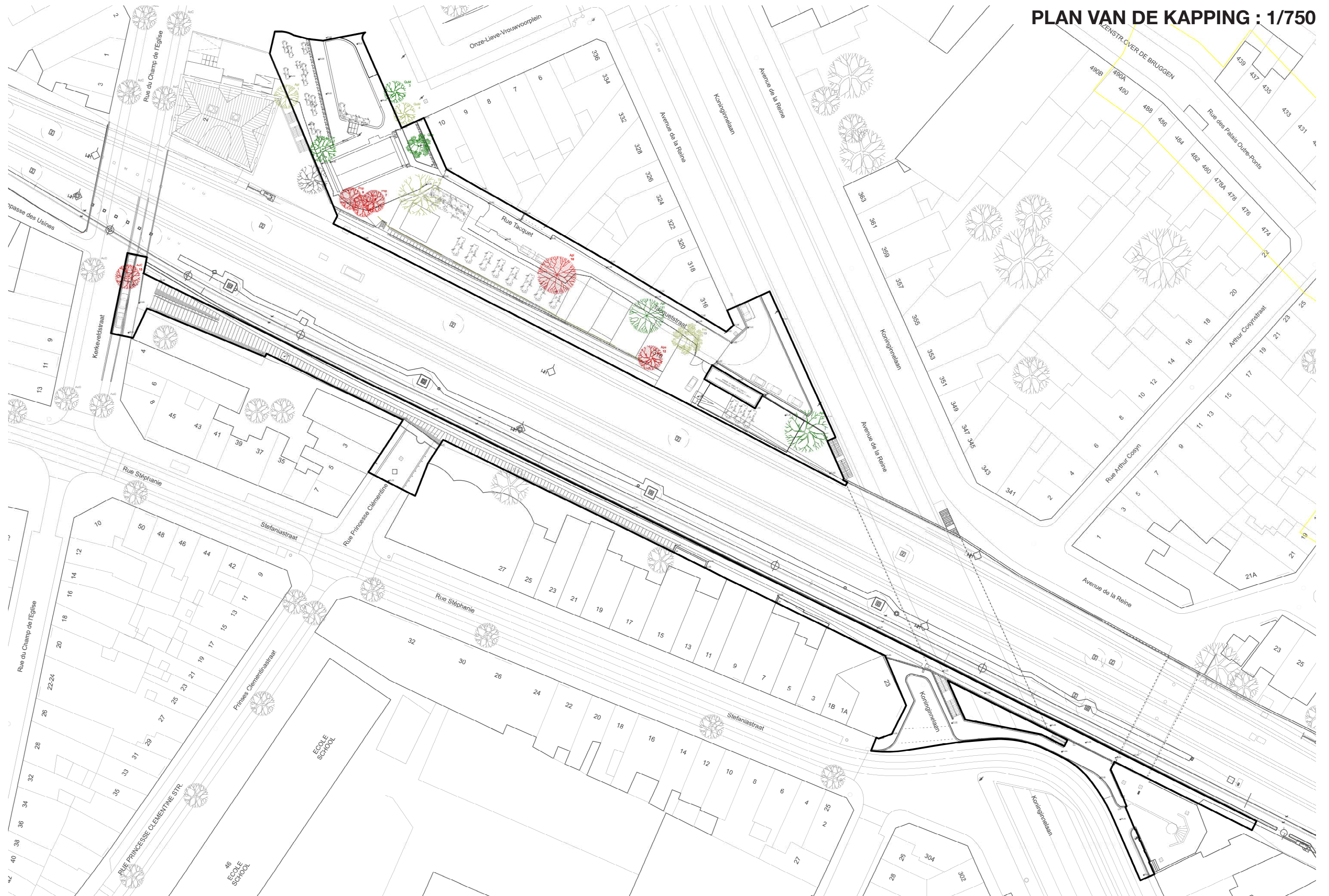
Omtrek op 1 m van de grond : 200
Diameter van de omvang : 1700
Hoogte : 2500

Fyosanitaire staat :

Normale staat, dicht bij de gebouwen

PLAN VAN DE KAPPING : 1/750

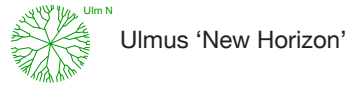
VEGETALE STRATEGIE

De voorgestelde strategie tracht de bestaande situatie uit te breiden. Deze bestaat in complementaire soorten te planten die aangepast zijn aan elke atmosfeer en oriëntatie. Drie plantzones vallen op: het park, de ingang van de Tacqetstraat et de wandel- en fietsverbinding.

< Nieuwe boomsoorten

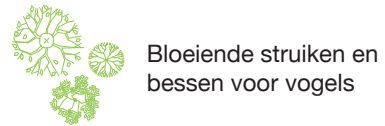
Tilia cordata

Ulmus 'New Horizon'

Ulmus 'Lutece'

Bloeiende struiken en bessen voor vogels

< Plantaardig palet

Bomen

Tilia cordata - kleine bladeren

Ulmus - orme lutèce

Klimplanten

Hedera helix - gewone klimop

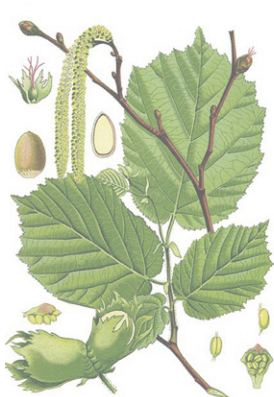

Humulus lupulus - Hop - klimplant

Clematis vitalba - houten clematis - klimplant

Struiken

Corylus avellana - Notenboom - struik - zon

Ligustrum vulgare 'Lodense' - struik - schaduw

Sambucus nigra - Zwarte vlierbessen - struik - schaduw

Viburnum tinus - struik - schaduw

Rosa canina - Rozenbottels - struik - zon

Euonymus europaeus - struik - schaduw

Bodembedekkers / varens / vaste planten

Acanthus mollis - Acanthe mollis - vaste plant

Anemone hybrida - Japanse arnemoon - vaste plant

Actaea rubra / Actaea pachypoda - Rode en witte cohosh - vaste plant

Adiantum venustum - Stijlvol capillair - varen - bodembedekker

Asplenium trichomanes - Valse capillair - varen

Driopteris filix-mas - Mannetjesvaren - varen

Trifolium pratense - Weide klaver - bodembedekker

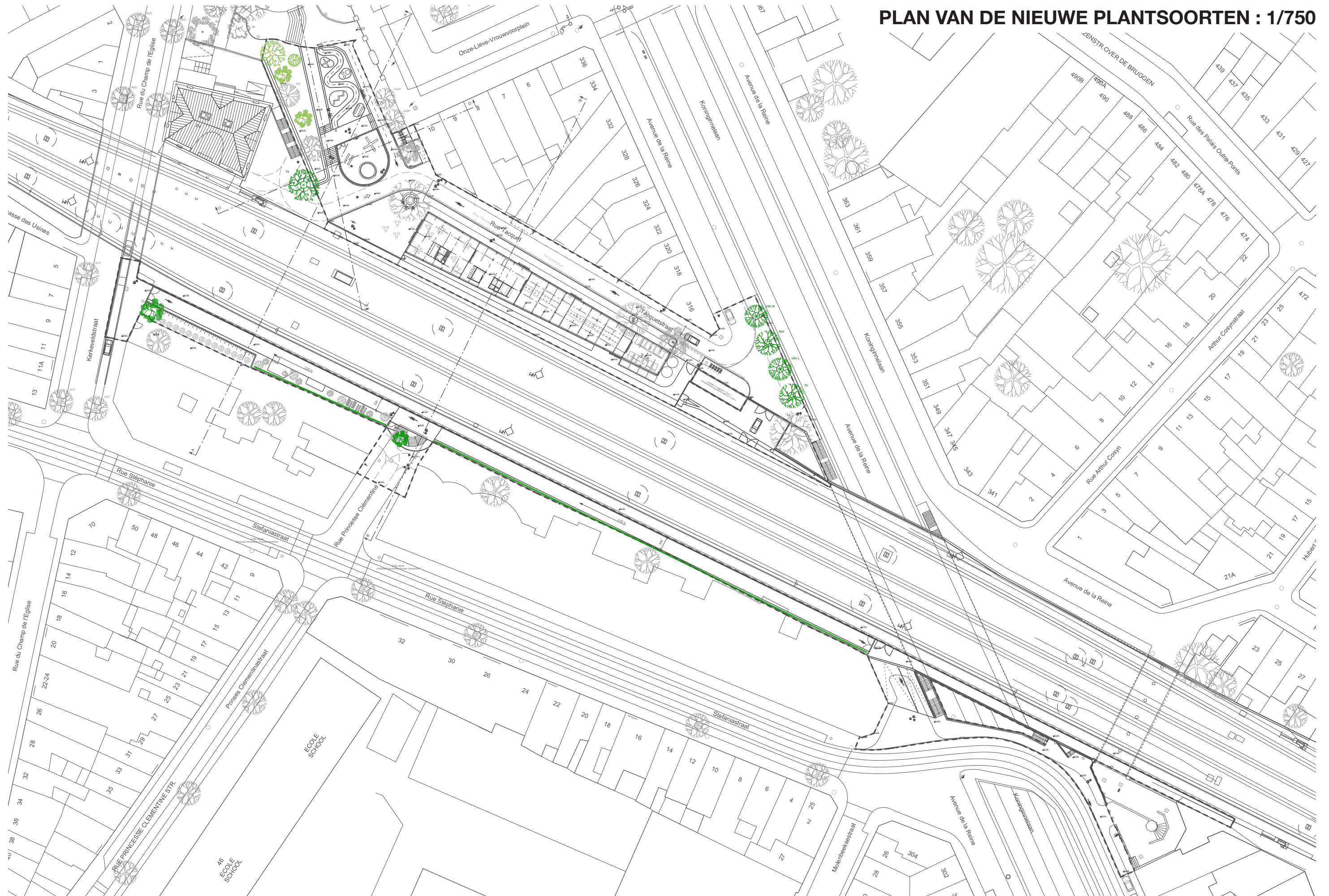

Heuchera hybrides - Hybride heuches - vaste plant

Alchemilla vulgaris - Alchemille - vaste plant - bodembedekker

PLAN VAN DE NIEUWE PLANTSOORTEN : 1/750

NOTA OVER HET PATRIMONIUM

De erfgoedambities op deze site zijn belangrijk. De context van Laken zit, inderdaad, vol met historische en symbolische elementen voor de regio Brussel.

Het project maakt deel uit van een netwerk van erfgoedelementen tussen de Chambon-doorgang (uitgerust met de typische relingen van de stad Brussel), het plein van de Kerk van Laken (echte mijlpaal op regionaal vlak) en het oude station van Laken (historische plek gewijd aan ontmoeting en ontdekking). De onmiddellijke nabijheid van de spoorwegen wordt een centrale vraag in dit project.

Het project wil zich bewust tonen van deze erfgoedcomponenten en tracht ze onder licht te zetten :

> De tunnel van de koninginnelaan et de Chambon-doorgang

De erfgoeduitdagingen speelt zich hier op twee fronten af. Ten eerste is er de wens om het perspectief te behouden richting de Onze-Lieve-Vrouw-Kerk van Laken. Om dit mogelijk te maken zal het rooster, dat het fietspad van de spoorlijn scheidt, ze transparant mogelijk zijn, met inachtneming van de veiligheidsnormen. Een lichtgekleurd kader (wit) is trouwens ook gekozen om de visuele gevolgen te belemmeren.

Vervolgens werpt het project de kwestie op het onderhoud van de vangrails, typisch voor de stad Brussel. Uiteraard worden deze vangrails waar het mogelijk is behouden. Om redenen van veiligheidsnormen zal waarschijnlijk een verdubbeling moeten worden voorzien. Deze tweede vangrail zal zo licht mogelijk zijn om de lezing van de eerste niet te storen. Af en toe wordt, bij de oprit en de trap, de vangrail onderbroken. Het project zal de exacte positie van deze onderbrekingen bestuderen om een optimale integratie in het project te verzekeren.

> Het licht laten schijnen op het station van Laken et het Brusselse spoorwegnet

De intenties van het project zijn erop gericht om, via geleide uitzichten, uitstraling te geven op de uitrusting van het spoorwegnet van vandaag, gisteren en morgen. Langs de rails zijn verschillende openingen voorzien om de bezoekers zo dicht mogelijk te laten komen en zo hun perspectieven op de andere oevers te openen. Het pleintje, het balkon van het fietspad of de nieuwe inrichting van de Prinses Clementinastraat getuigen hiervan.

De structuur van de wandel- en fietsverbinding, in stenen schanskorven, wijst enerzijds naar de materialiteit van de spoorwegvloer, anderzijds naar het metselwerk van het oude station van Laken en de brug van de Kerkeveldstraat.

> De renovatie van de grote keermuur in het park van het oude station van Laken

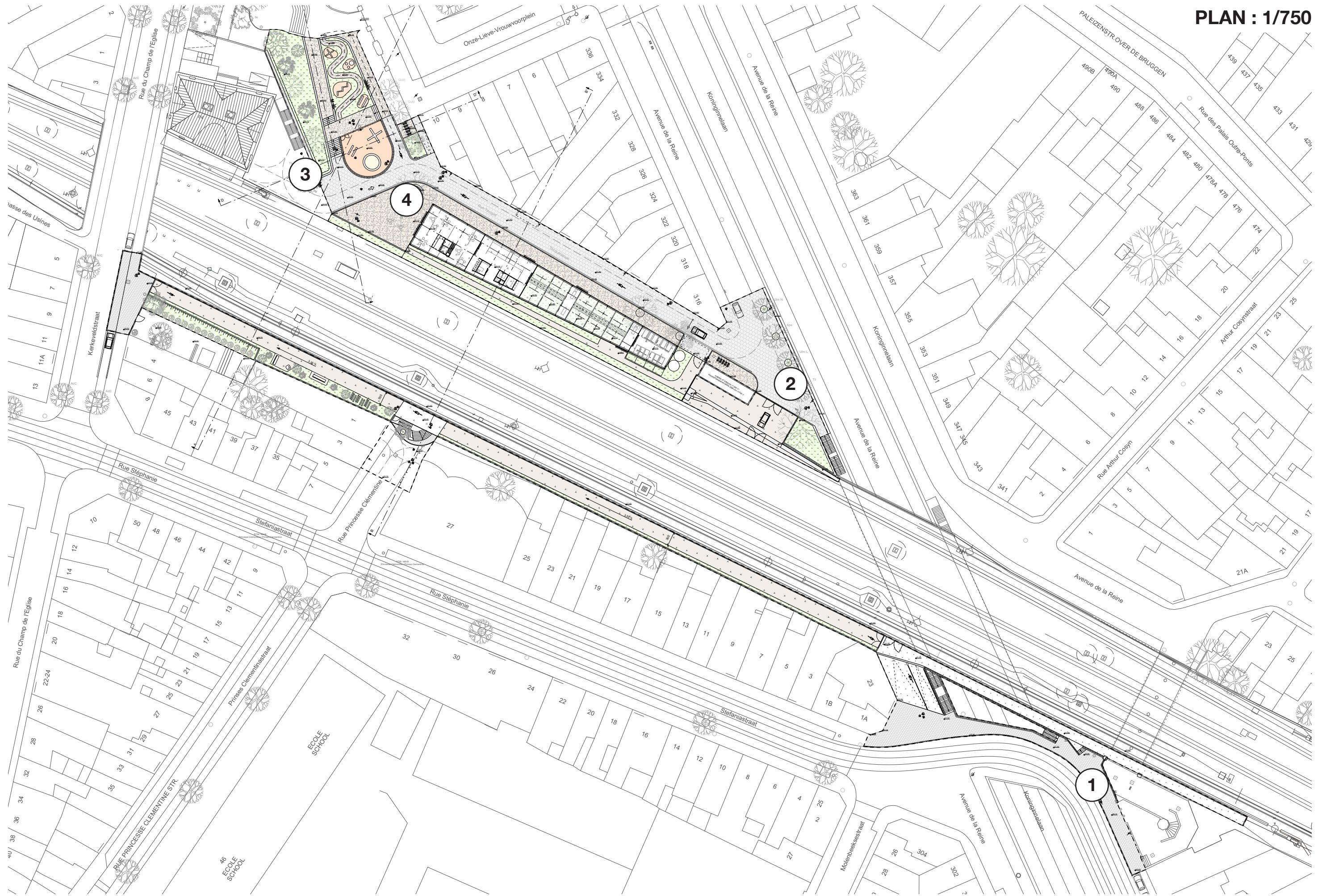
De keermuur wordt bewaard en in beeld gebracht in het renovatieproject van het oude station. Enkel het gedeelte aan het einde van de muur moet afgebroken worden. De staat van de muur laat ons niet toe om hem te houden. Er zal op een discrete manier worden gewerkt aan de overgang van de oude muur naar de nieuwe. Er wordt een muurafdekking voorzien om bescherming te bieden en de duurzaamheid te garanderen.

> Het behoud van de grote linde in de Tacquetstraat

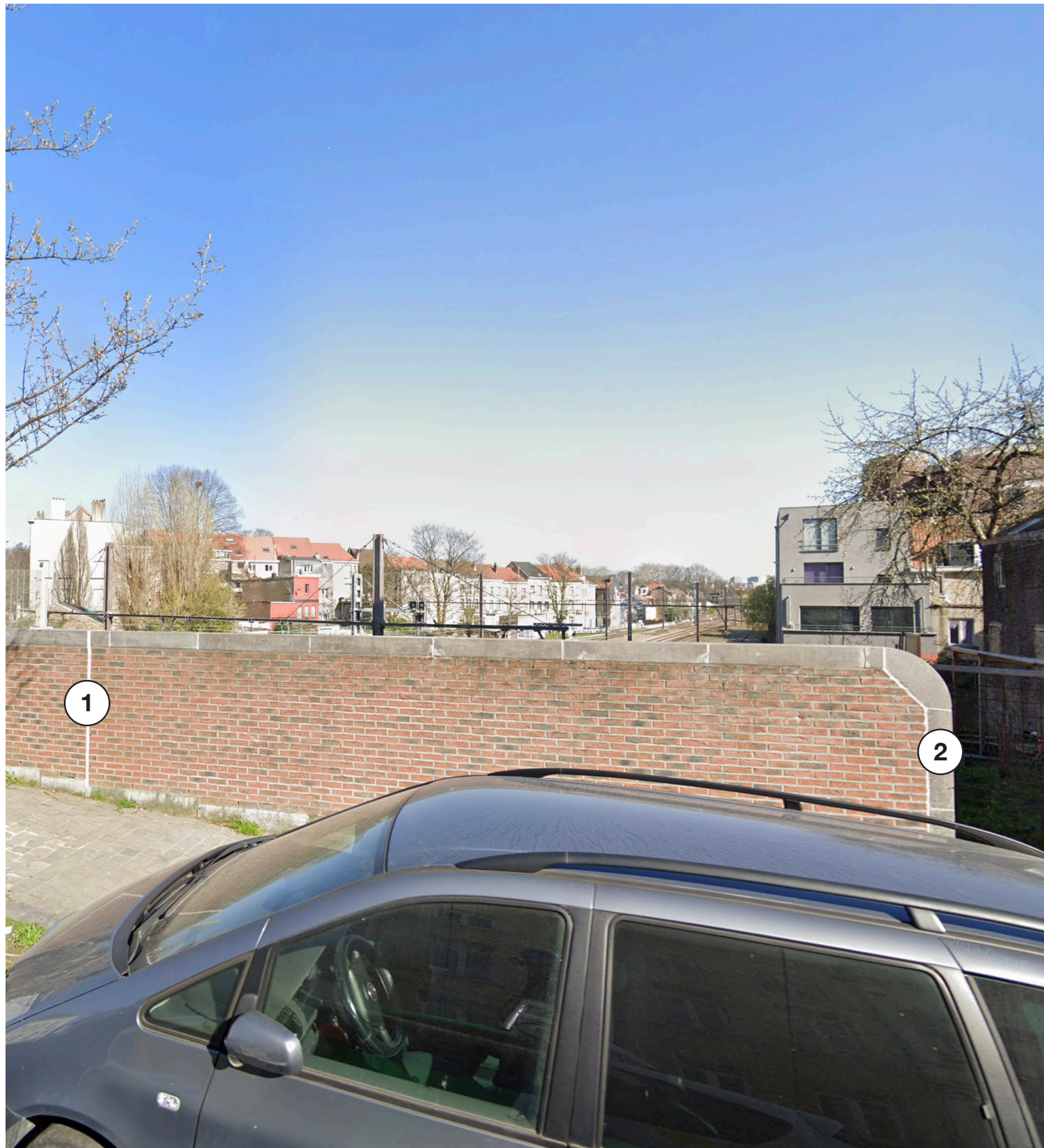
Deze grote en majestueuze boom wordt behouden en in het midden van het plein, voor de nieuwe landbouwkas, geplaatst. De bedoeling is om er rondom en cirkelvormige bank te plaatsen (dat tevens al bak zal dienen om het niveauverschil na de grondwerken op te vangen).

Het wordt zo een centraal element van het project.

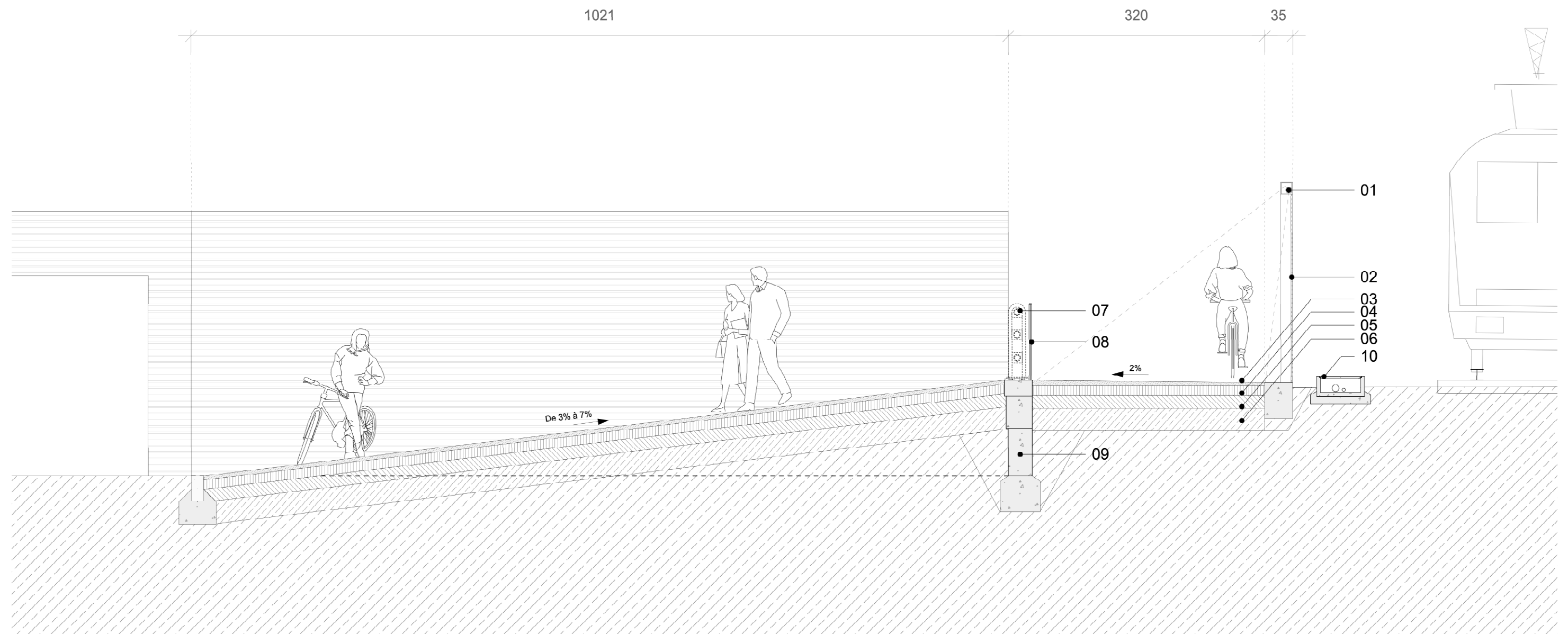

De muur van de brug in de Kerkeveldstraat zal gedeeltelijk ontmanteld moeten worden om toegang te krijgen tot de wandel- en fietsverbinding. De structuur van de brug wordt door deze operatie niet beïnvloed. De eidelementen (afgeronde stenen (2)) kunnen worden verplaatst ter hoogte van de uitzettingsvoeg die zichtbaar is in de onderstaande afbeeldingen (1).

De vangrails van de Koninginnelaan worden behouden. Om redenen van veiligheidsnormen is een verdubbeling van deze vangrail te verwachten. Deze zal discreet zijn om de transparantie richting Onze-Live-Vrouw van Laken te behouden.

1. Geïntegreerde lineaire LED
2. Rooster - Infrabel type
3. Slijtlaag SMA 10.2 - 4 cm
4. Profilerende laag BB-3A - 12 cm (2x6 cm)
5. Grind bitumen fundering - 16 cm
6. Drainerend zand type II - 28 cm
7. Bestaande vangrail
8. Tweede vangrail volgens normen
9. Bestaande muur
10. Kabelgoot Infrabel

Onze-Lieve-Vrouwevoorplein

De tunnel (Koninginnelaan) onder de spoorweg

De ingang van de Chambon doorgang

De spoorwegen vanuit de brug van de Kerkeveldstraat

NOTA OVER DE WATERBEHEERSING

De uitdagingen van het beheer van regenwater in dit project vinden plaats op verschillende niveaus. Enerzijds is er de vraag naar de organisatie van de waterstromen en de reoriëntatie hiervan naar doorlatende oppervlakten, anderzijds is er kwestie van het terugwinnen van regenwater op het dak van de kas.

Elk deel van het project werkt op een gelokaliseerde manier aan dit aspect:

> Het Annie Cordy Park

De wens is om te werken op een zo doorlatend mogelijk bodemoppervlak. De verschillende groene zones zijn behouden, soms zelfs vergroot. De nieuwe paden zijn gemaakt van dolomiet, in continuïteit met de bestaande coating. Waar het mogelijk is zal aandacht worden besteed aan de keuze van een deeltjesgrootte die de infiltratie van water mogelijk maakt. Voor de speeltuin wordt zoveel mogelijk doorlatend materiaal aangebracht. Vloerbedekkingen zijn steek gestandaardiseerd (NBN EN 1176) en moeten daarom bestudeerd worden gedurende de volgende projectfasen.

> De Tacquetstraat

Net als de bestaande toestand zal de Tacquetstraat gedeeltelijk uit dolomiet bestaan. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan het beheer van de helling van de dolomieten stoep om de vorming van plassen en slechte waterinfiltratie te voorkomen. Om redenen van comfort voor fietsers en voetgangers wordt op de weg een gezaagde kassei aangebracht. Een waterleiding wordt voorzien voor de beheersing van regenwater en voor de bescherming van de gevels.

> De zone tussen spoorweg en kas

De grond is waar mogelijk doorlatend. Anders is de vloer gemaakt van gewassen beton (om redenen van comfort en uitvoerbaarheid). Het achtergebied wordt schuin naar de spoorlijn gebouwd. Tussen de spoorlijnen en het gewassen beton komt een groene laag, volledig infiltrerend. Het regenwater zal in richting van deze strook stromen.

> De wandel- en fietsverbinding

Omwille van het comfort voor fietsers en voetgangers is de coating gemaakt van glad asfalt, dat per definitie waterdicht is. Een lage geplante strook zal langs de weg lopen en zo al het regenwater verzamelen.

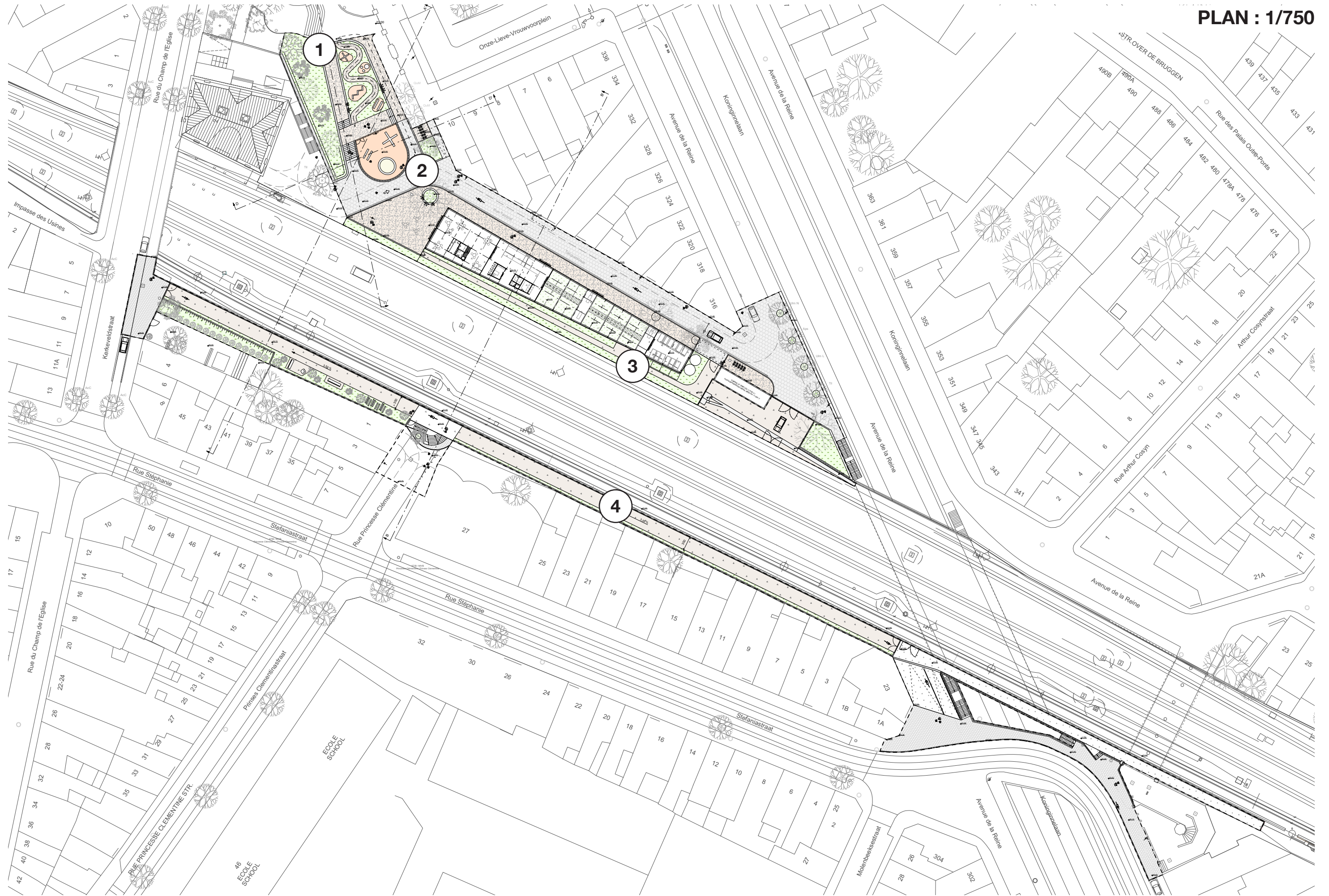
> Het dak van de agrarische kas

Ten slotte werd de vraag van het opvangen van regenwater van het dak van de kas onderzocht. Het dak vertegenwoordigt een oppervlakte van 515 m². Volgens de regenvalstatistieken moeten we twee tanks van 25.000 L plaatsen. Dit opgevangen water zal vervolgens worden gebruikt voor het besproeien van de kas.

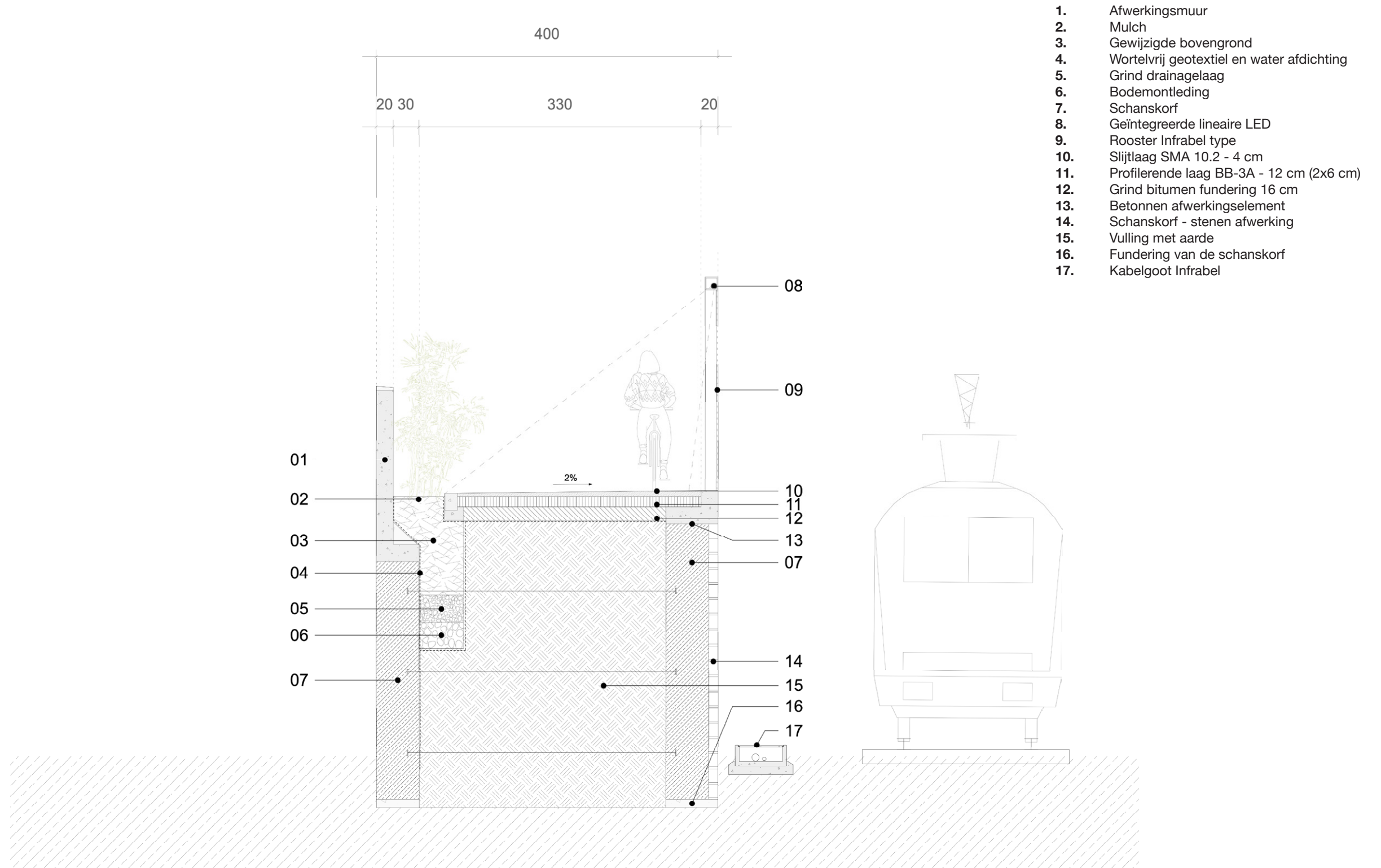
Er is nagedacht over de mogelijkheid om deze tanks hoger in de helling te plaatsen, waardoor bewatering onder zwaartekracht mogelijk is. De conclusie was echter dat enerzijds de positie van deze tanks in de kas te veel ruimteverlies zou veroorzaken (en dat de plaatsing op de technische blokken zou leiden tot veel zwaardere installaties (beton) met funderingen (minder flexibel)). Aan de andere kant leren praktijkervaringen ons dat het debiet aan de slang van deze tanks niet voldoende zou zijn (0,2 bar) om zonder elektrische pomp water te geven.

Dit leidt ons tot de conclusie dat de meest efficiënte positie voor tanks buiten is. Ze zijn bovengronds geplaatst zodat ze makkelijk geleegd kunnen worden.

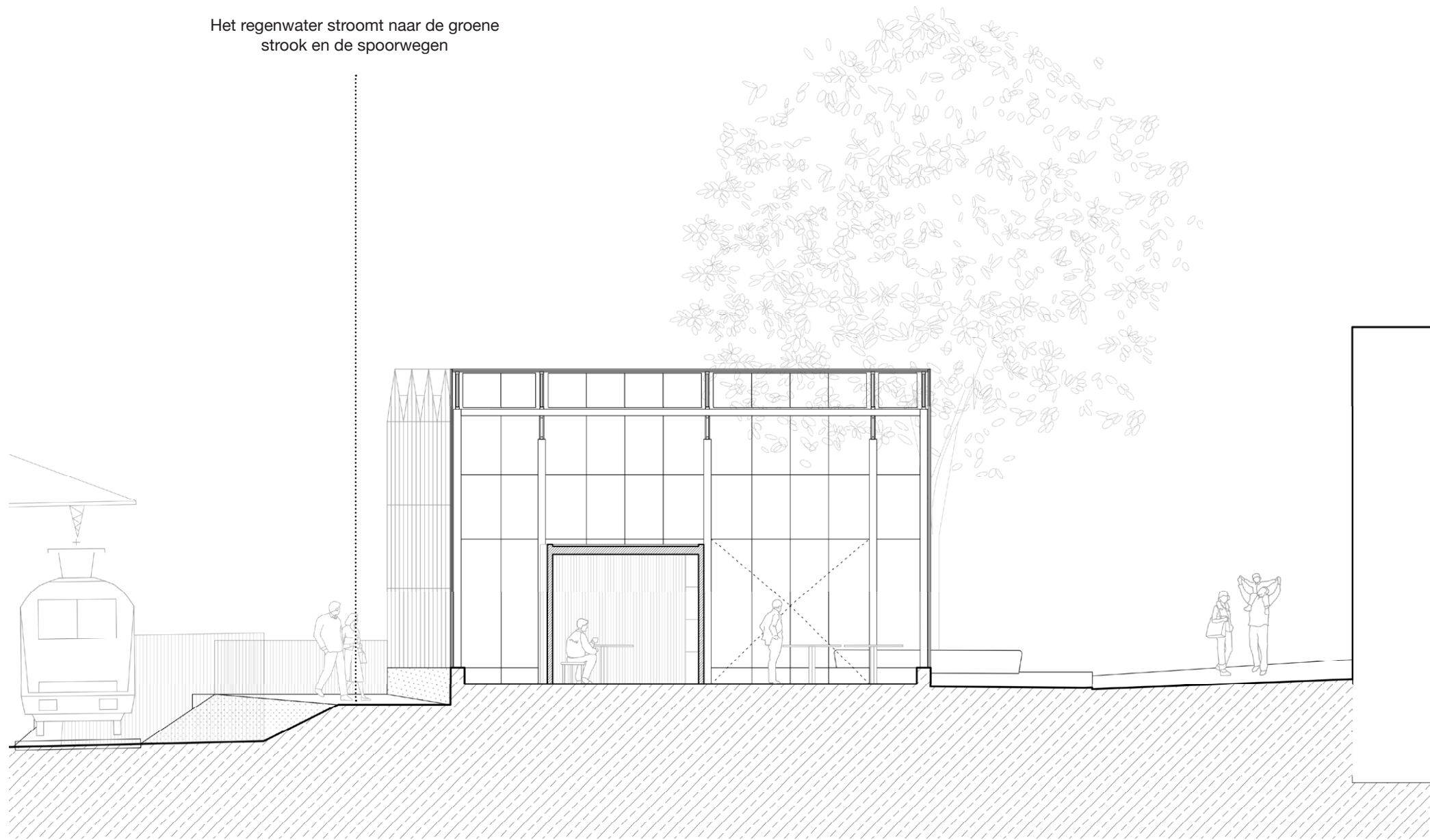

Het regenwater stroomt naar de beplante strook die lager ligt dan de weg van de wandel- en fietsverbinding :

SNEDE IN DE WANDEL- EN FIETSVERBINDING - 1/50

Het regenwater stroomt naar de groene strook en de spoorwegen

DWARSLIGGENDE SNEDE IN DE KAS - 1/100

NOTA OVER DE MATERIALITEIT

voorgestelde materialen

<Glad asfalt voor de wandel- en fietsverbinding

Voordelen:
Comfort, aanleg, prijs, onderhoud, meerdere kleuren et kwaliteiten beschikbaar

De kleur zal worden beslist in functie van het statuut van deze stuk in de toekomstige Brusselse fietsroute.

<Inbraakwerend veiligheidsglas (polycarbonaat) + gehard glas + staalconstructie voor de kas.

Voordelen:
Goede verluchting, grote kapellen, lichtgevend, stevig

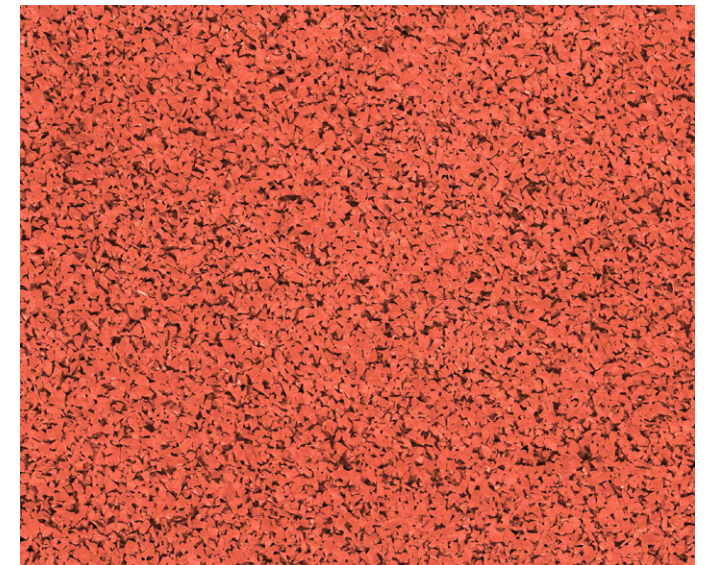
De kas is geïnspireerd op het stadsbeeld van Laken, waarin dit zeer 19de-eeuwse artefact vaak wordt gebruikt: rond de begraafplaats van Laken of in de Koninklijke serres.

<Gewassen beton voor de vloer van de serre en de zone tussen de kas en de spoorweg

Voordelen:
Keuze in het aspect en de kleuren, onderhoud, stevigheid,

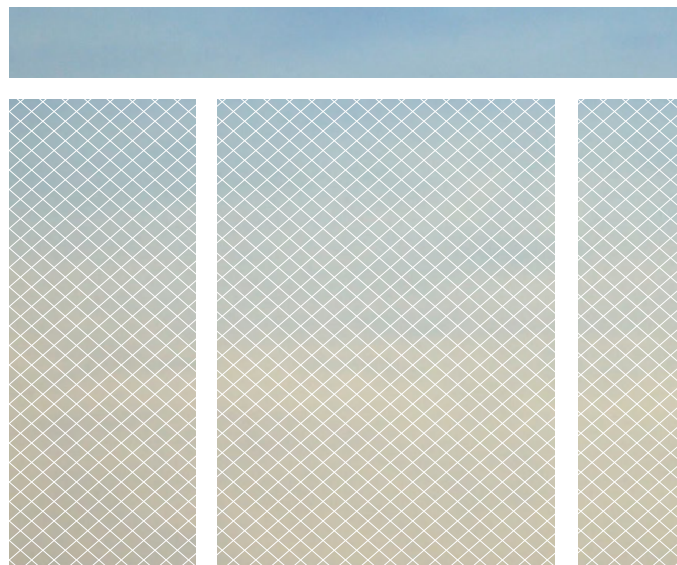
De helling daalt richting de spoorlijnen voor de afwatering. De granulometrie van het beton kan worden gekozen voor een meer "natuurlijk" of "ruw" aspect.

<Zachte bodem voor de verschillende speelpleinen

Voordelen:
Volstaat aan de normen, meerdere kleuren beschikbaar, hygiënisch, stevig

De kleur van de bodem kan naar het metselwerk van het oude station van Laken verwijzen.

<Geverfd staal voor het structuur van de roosters van de wandel- en fietsverbinding

Voordelen:
lumineus, niet te opvallend

De roosters zijn bedacht voor een zeer eenvoudige onderhoud. Ze zijn opgebouwd uit modules die gemakkelijk kunnen worden vervangen.

<Gezaagde kasseien. Hoogstwaarschijnlijk recuperatiekasseien.

Voordelen:
Worden schoner met de tijd, grote levensduur, makkelijk te herstellen, geeft een "voetgangerssfeer"

De straatstenen worden zorgvuldig gekozen om het grootste comfort van de voetgangers en fietsers te garanderen.

<Schanskorven voor de opbouw van de keerwanden van het fietspad

Voordelen:
Makkelijk te plaatsen, prijs, stevigheid, anti-graffiti

Het gebruik van steen speelt in op de ruwe, nobele materialen waaruit het gebouw van het oude station bestaat.

<Dolomiet (identiek aan het bestaande) voor de stoepen van de Tacquetstraat en het Annie Cordy park

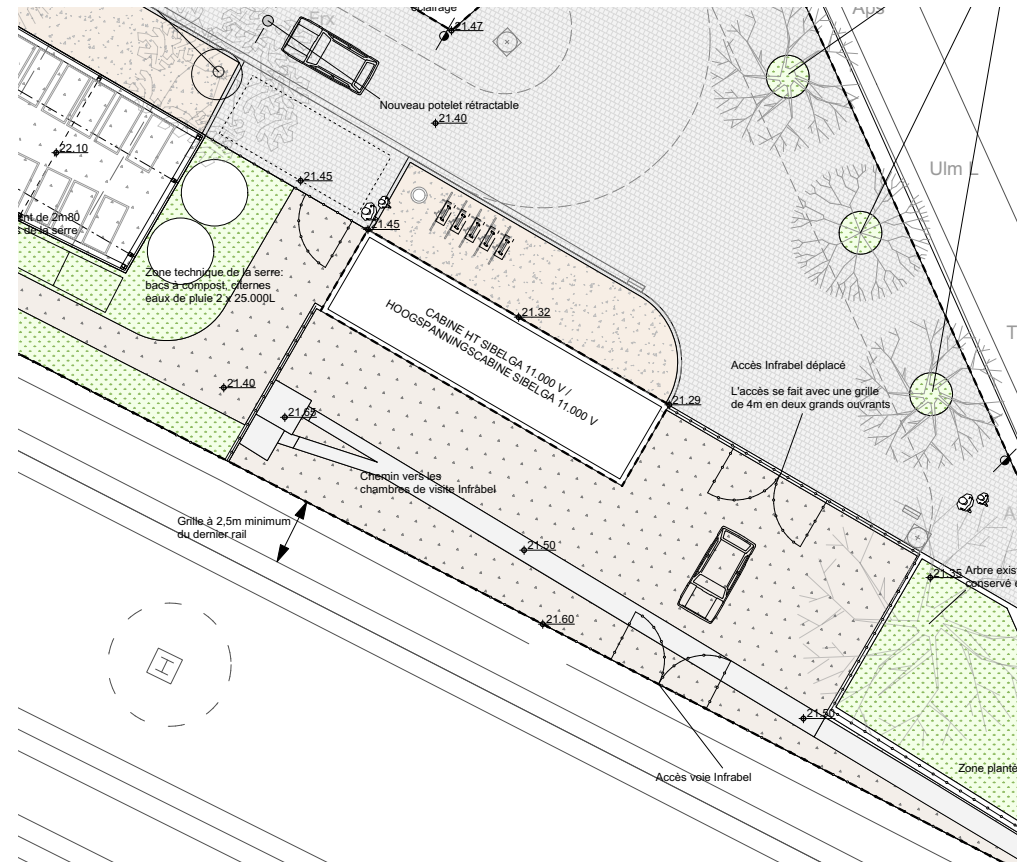
Voordelen:
Prijs, aanleg, waterdoorlatend

Het dolomiet heeft tot doel het Annie Cordy park in de Tacquetstraat uit te breiden.

NOTA OVER DE SAMENWONING MET INFRABEL

Reeds gemonteerde hekken in het kader van de renovatie van het oude station

Zoom op de «Infrabel»-zone aan de ingang van de Tacquetstraat

Het project werd altijd in samenspraak met Infrabel ontworpen. Dit heeft het goede beheer van het spoornet verzekerd, soms zelfs verbeterd. De exploitatie van het Brusselse spoornet legt verschillende restricties voor aan de nabijliggende elementen. Of het nu gaat om beveiliging, toegang of onderhoud.

Elke interventie werd vanaf het begin ontworpen zodat ze de activiteiten van Infrabel niet aantast. Deze reflectie wordt zowel uitgevoerd op de functionaliteit van de ruimtes als op de materialiteit van de nieuwe elementen die zijn aangebracht.

Hier zijn enkele elementen die een goede verstandhouding met Infrabel verzekeren :

> Continuïteit van het hekwerk aan de Tacquetstraat

De hekken, momenteel geïnstalleerd in het kader van de renovatie van het station, zullen worden voortgezet langs de hele interventieperimeter (tot aan de brug op de Koninginnelaan).

> De terugtrekking van de nieuwe openbare elementen in de Tacquetstraat

Er wordt een strook van 1m50 beplant tussen de kas en het spoor. Dit laat enerzijds toe om het publiek weg te houden van de spoorlijnen. Anderzijds vergemakkelijkt het het onderhoud van de sporen.

> De hertekening van de toegang tot de spoorlijnen aan de ingang van de Tacquetstraat

Het privégedeelte van Infrabel rond de hoogspanningskamer van Sibelga werd hertekend om een gemakkelijke en directe toegang tot het spoor te garanderen. Deze doorgang gaat over een technische goot. Alleen Infrabel-voertuigen hebben toegang tot deze zone. Zo kan de veiligheid verzekerd worden.

De toegangsdeuren bestaan uit een dubbele opening van 2m breed (4m in totaal). grote kranen hebben dus toegang.

> De hekken van de wandel- en fietsverbinding

De hekken, die het fietspad van de spoorlijn scheiden, krijgen een hoogte van 2m50. De roosters worden opgebouwd met standaard Infrabel-roosters. Een wit stalen frame geeft een zekere sterkte aan het geheel. De volledige hek zal bestaan uit verschillende modules. Deze hebben een relatief klein formaat om het onderhoud te vergemakkelijken. Bij lokale vervanging zorgt het mechanische bevestigingssysteem ervoor dat het rooster ongehinderd kan worden losgemaakt waar het nodig is.

> De schanskorven

De keuze van deze materialiteit is ook gemaakt met zicht op het probleem van graffiti langs het spoor. Schanskorven zijn moeilijk te taggen (door het onregelmatig oppervlak) en worden daarom over het algemeen gespaard van muurschidingen.

> De nieuwe personeelstoegang op de brug van de Koninginnelaan

De realisatie van de wandel- en fietsverbinding laat toe om een directe verbinding tot de spoorweg in te richten vanaf de Koninginnelaan.

Dit gebeurt, ofwel met twee dubbele poorten van 2 meter breed, ofwel met een eenvoudige personeelstoegang met een breedte van 1m20.

Een achterliggende zone tussen de kas en de spoorwegen

De nieuwe hekken tussen de wandel- en fietsverbinding en de spoorlijnen

CONCLUSIES VAN HET PARTICIPATIEPROCESS

BELIRIS-PROJECT - STATION VAN LAKEN – CONCLUSIES VAN HET PARTICIPATIEPROCESS
datum : 18/03/2019
opgemaakt door : Louise Lefebvre +32 488 70 69 21 / louiselefebvre@blocpaysage.com
OBJECT
Conclusies van het participatieproces

GECONTACTEERDE PERSONEN

VZW's en actoren betrokken bij de buurt :

Graphoui, Maison Mosaïque, Miks D'Broej, A place to live, Nekkersdal, Maison de la Création, Picol, Bookswap salon, Laeken Découverte, buurthuis Mellery, buurthuis Willems, Buurtcommissie Marie-Christine, Buurtcommissie Albert, Coop La/e/ken, Burgerprojectgroep « Living in the box », OCMW (Stéphanie), VZW Bravo, Cyclo VZW

VZW's met een activiteit gerelateerd aan standslandbouw :

*in de buurt :

Les paniers de Laeken, Kiosque à graines, Albert Street, Parckfarm, Habiquart L28, Libertuin, L'autre Table, Bockstael Comestible

*in de regio :

Nos Pilifs, Début des Haricots, Collectionneurs d'Orchidées Belgique, Ferme Maximilien, Atelier Groot Eiland

Administratieve entiteiten / partners :

-Stad Brussel : diensten openbare ruimte en mobiliteit, openbaar erfgoed, Groene ruimten, Wegennet, Cultuur, Duurzaam Wijkcontract Bockstael

-Brussel Leefmilieu

-Infrabel, spoorwegnetinfrastructuurbeheerder

Bewoners van de buurt :

Contactlijst in het Duurzaam Wijkcontract Bockstael + contactlijst van de projecten «Pocket Parks»

ONTMOETTE PERSONEN

VZW's en actoren betrokken bij de buurt et buurtbewoners :

- Ann Stalpaert, Maison de la Création, ann@maisondelacreation.org
- Amélie, duurzame projecten en openbare bemiddeling van de Maison de la Création
- Carole, vzw PICOL / Fête de la soupe, c.barbe@picol.be
- Mireille, vzw PICOL / Fête de la soupe
- Sara Helinck, OCMW Stéphanie, sara.helinck@ocmw.brussel.be
- Lionel Galand, Bravo vzw
- Dominik Scholz Project Manager aan Cyclo Bxl VZW
- Kristian Crick, kristian.crick@gmail.com
- Carlo Tornabene, buur van het oude station
- Bruno Verhelpen, bruno.verhelpen@gmail.com, natuurgids en botanicus
- Luc Stevens, gids pro-vélo
- Claude Bodart, Jardin Albert Street

VZW's met een activiteit gerelateerd aan standslandbouw :

- Patrick Balcaen, Kiosque à Graines, kiosqueagraines@gmail.com
- Gabriele Annicchiario, lid van de VZW Début des Haricots en voormalige coördinator van de VZW Parckfarm
- Aline Dehase, Le Début des Haricots VZW, aline@haricots.org
- Géraldine Pagoff, Le Début des Haricots VZW, geraldine@haricots.org
- François Lejeune, president van de «orchidophiles réunis de Belgique ASBL», frljeune@hotmail.com
- Éric Frère, boerderij Nos Pilifs, efr@pilifs.be

Administratieve entiteiten :

Stad Brussel :

- voor de openbare ruimten en mobiliteit :

Jan Schollaert (technisch directeur) : jan.schollaert@brucity.be

Mathieu Waterkeyken (Technisch projectcoördinator) : Mathieu.Waterkeyn@brucity.be

- voor het openbaar erfgoed :

Haike Bulinckx (coörd. werf oude station van Laken) : haike.bulinckx@brucity.be

- voor de Groene ruimten :

Christine Louillet (technisch directeur) : chrisitne.louillet@brucity.be

Ruben Vangeel (Diensthoofd : secteur Laken) : ruben.vangeel@brucity.be

- voor Cultuur :

Denis Lauren (Directeur) : denis.laurent@brucity.be

Mélanie Delorme (Diensthoofd) : melanie.delorme@brucity.be

- voor het wegnet :

Ghislain Nzungu Lubeni (Technisch projectcoördinator) : Ghislain.NzunguLubeni@brucity.be

- Mr Sébastien Sainsard, projectleider van het Duurzaam Wijkcontract «Bockstael», Stad Brussel, sebastien.sainsard@brucity.be

- Mr Arnaud Kinnaer, Manager openbare ruimte en ondersteuningsmedewerker, Stad Brussel, arnaud.kinnaer@brucity.be

Infrabel :

- Koen Willems, ingenieur – Afdeling werken

Brussel Leefmilieu :

- Serge Kempeneers, Directeur van de afdeling Groene Ruimten, Brussel Leefmilieu

- Joël Merlin, Hoofd van de onderafdeling Strategie en Projecten, Brussel Leefmilieu

SAMENVATTING VAN DE VERSCHILLENDE GESPREKSONDERWERPEN

1. DE WANDEL- EN FIETSVERBINDING

Configuratie

Gezien de beschikbare breedte en het budget is de huidige breedte van 3 meter voldoende, zelfs als een breedte van 4 meter optimaler zou zijn.

Sommige passages kunnen soms smaller zijn bij bepaalde overgangen. De helling van 3% lijkt ook de meest optimale keuze. Een evaluatie van de mogelijkheden om rustplaatsen toe te voegen valt te verwachten.

Verschillende plaatsen op de site moeten fietsenrekken voorzien.

Beheer

Leefmilieu Brussel vraagt tot op heden geen contract voor infrastructuurbeheer.

De Stad roept een mogelijke overeenkomst op tussen Infrabel en het Gewest voor het beheer van het fietspadgedeelte.

2. Aanleg van het speelplein en de Tacquetstraat

Er werden, met de architecten die verantwoordelijk zijn voor de renovatie van het station, vragen besproken over de samenhang en de opstelling van de hekken langs de spoorlijnen en de verlichtingselementen.

De Stad Brussel vraagt dat de speelruimte geheel of gedeeltelijk gericht is op een publiek van peuters van 3 tot 6 jaar. Dit verzoek wordt bevestigd door verschillende verenigingen in de buurt. De bewoners geven een gebrek aan speelplaatsen voor deze leeftijdsgroepen door.

Intrekbare verkeerspalen en wijzering moeten voorzien worden aan het begin van de Tacquetstraat. Dit moet zorgen dat de ontmoetingsruimte afgebakend wordt en ongeoorloofd parkeren voorkomen wordt.

